

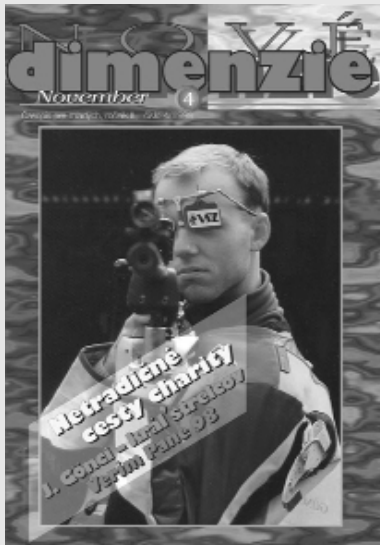
Milí priatelia,

Tak sme tu znova, možno ste nás takmer po pol roku už ani nečakali, no staré slovenské príslovie vraví: „Zlá zelina nevyhynie.“ Toto príslovie však neplatí len o zlej zeline, ale aj o Nových Dimenziách. Letné prázdniny, ktoré u vysokoškolákov tvoriacich jadro našej redakcie, trvajú štyri mesiace, sa stali zaťažkávajúcou skúškou našej redakcie. Našťastie aj prázdniny majú svoj koniec a sychravá jeseň zahнала študentov do školských lavíc a niektorých aj do redakcie nášho časopisu. O tom, že sa v lete celkom neflákali svedčia reportáže z Radošinej a Žákoviec. Niekoľkými otázkami sme zacielili na strelca Jozefa Gönciho, naša fotografka sa vyšantila na gospelovom festivale Verím Pane a saleziánskej Feste a stihli sme sa aj kultúrne vyžiť na muzikály Kráľ Dávid.

Stále sa nevieme dočkať nových prispievateľov a keďže ich nepribúda, budeme nutení klonovať existujúcu redakciu (nie len ovcu Dolly, ale aj zopár baranov). Veríme, že naše číslo Vás napriek tuhej zime, ktorá určite vládne vo Vašich posluchárniach a internátoch, zahreje nie len po založení ohníka z neho.

Vaša redakcia

PS: Ak máte záujem o časopis, napíšte, zatelefonujte, zamailujte prípadne zafaxujte a časopis Vám budeme zasielať. Kvôli poštovnému nás bude tešiť najviac ak sa dáte ako skupina dohromady a budeme vám môcť posielat časopis spoločne. Ušetríte nám tým dosť práce a peňazí na poštovnom. Predplatné posielajte šekom na náš účet číslo 1195005454/200 vo VÚB - Bratislava – Ružinov. Do správy pre príjemateľa napíšte, koľko chcete kusov z každého čísla a za koľko čísiel platíte dopredu. Jeden kus stojí 15 Sk. Priloženým šekom môžete poslať aj prípadné dary (do správy pre príjemateľa napíšte Dar).

Nové dimenzie
Kresťanský časopis pre mládež (18 - 25 rokov)

Vydavateľ: združenie D.O.M.

Šéfredaktor: ThLic. Peter Bicák, SDB

Redakčná rada:
Roman Tarina, Jozef Šoltés, Branislav Krajčovič,
Peter Pašuth, Viera Krajčovičová, Martina Fabianová, Martin Gáplovský

Grafická úprava:
Jozef Šoltés

Adresa redakcie:
Nové dimenzie, Okružná 13, 82104 Bratislava,
kontaktná osoba Peter Bicák, tel/fax.43425623

E-mail: trnavka@bosco.sk

WWW: <http://www.kaplnka.sk/dimenzie>

WWW editor: Branislav Krajčovič

Tlač: Tlačiareň Slza s.r.o. Poprad

Registrované na MK SR pod číslom 1953/98

- 4 správy**
*tri otázky pre p. alberta van Hecke-
ho sdb a mons. václava malého*
- 8 fotoreportáž**
verím pane 98
- 10 téma čísla**
*ako chutí rozdávanie sa...
kde začína nádej...
život na zámku
komunita svätého egídia*
- 18 na špici**
jozef gönci – strelecký kráľ
- 20 fororeportáž**
fešta 98
- 22 muzikál**
*kráľ dávid – muzikál na slovenský
spôsob
minirozhovor s janou daňovou*
- 24 teologický rekvalifikačný kurz**
ako vzniklo sväté písmo?
- 25 krížom krážom**
slovinsko – krajina otrokov
- 26 recenzie**
hudba, kniha
- 29 rozhovor**
brat nášho boha
- 30 vierkine okno**
- 31 infoservis**

Obsah

Kongres katolíckych žurnalistov

SITA - Cirkev považuje úlohu novinárov v spoločnosti za nestupiteľnú. Novinári potrebujú slobodu a nezávislosť, aby mohli písať slobodne a pravdivo. Uviedol v utorok pri príležitosti otvorenia 18. Kongresu katolíckych žurnalistov v parížskom sídle UNESCO prezident Pápežskej rady pre sociálnu komunikáciu John Patrik Foley. Internet označil za vynikajúci vynález pokroku, varoval však pred jeho zneužívaním na korupciu a iné nemorálne účely a nastolil otázku jeho novej kontroly. Foley zdôraznil, že toto médium dnes pre svoje potreby využíva aj Cirkev. Dodal, že úlohou médií je okrem prinášania informácií a šírenia evanjelia aj budovanie humánneho života. Kongres katolíckych žurnalistov organizuje každé tri roky Medzinárodná únia katolíckej tlače (UCIP) v spolupráci s Medzinárodným katolíckym strediskom, založeným pri UNESCO v roku 1946. Podujatie sa uskutočnilo od 11.9. do 19.9. a dominovala v ňom problematika ľudských práv, otázka úlohy médií v budúcnosti, využívanie internetu.

Medzi 400 delegátmi boli aj dvaja zástupcovia Slovenska – redaktorka denníka Národná obroda Andrea Eliášová a redaktor časopisu Svetlo a zároveň predseda Spoločenstva mladých kresťanov aktívnych v médiách (SMKAM) Rastislav Hamráček.

Návšteva Ad limina apostolorum

TK KBS / SITA - Správa o stave svojich diecéz predložili slovenskí biskupi pápežovi Jánovi Pavlovi II. Osobná audiencia sa konala 7.9. v rámci povinnej návštevy Ad limina apostolorum. Po spoločnom prijatí prebiehali osobné rozhovory Svätého otca s ordinármi jednotlivých diecéz. O medzistátnej zmluve sa podľa biskupa R. Baláža nehovorilo.

Návšteva Ad limina apostolorum (K hrobom apoštolov) sa koná raz za päť rokov. Počas nej všetci diecézni biskupi danej cirkevnej provincie podajú pápežovi správu o živote vo svojich diecézach. Túto povinnosť im nariaďuje Kódex kánonického práva. Podľa neho si musia biskupi raz za päť rokov uctiť pamiatku svätých apoštolov Petra a Pavla pri ich hrobách a osobne navštíviť Svätého Otca. Posledná návšteva Ad limina slovenských biskupov vo Vatikáne sa uskutočnila ešte za československej federácie v roku 1992.

Návšteva z Východného Timoru

TK KBS - Na pozvanie Nadácie pri Českej televízii „Člověk v tísni“ zavítal do Českej republiky popredný predstaviteľ východotimorskej demokratickej opozície a nositeľ Nobelovej ceny mieru za r. 1996 José Ramos-Horta. Nobelovu cenu získal spoločne s biskupom Carlosom Belom, SDB.

Zahraničný hosť oboznámil českých katolíkov so situáciou na Východnom Timore, ktorý bol pôvodne portugalskou kolóniou. V r. 1975 tam došlo k indonézskej invázii; vtedy bolo na Východnom Timore 30% obyva-

teľov katolíkov. Indonézia má z 211 miliónov obyvateľov 95% moslimov. Dnes má Východný Timor z 900 tisíc obyvateľov 800 tisíc katolíkov; episkopát tvoria 2 biskupi, biskupská konferencia tu neexistuje. Kňazi sú z dvoch tretín domorodci; misionári pochádzajú prevažne z Portugalska a z Talianska. Katolícka cirkev je tu veľmi populárna – nielen pre to, čo hovorí, ale predovšetkým pre to, čo robí. Je tu široká ponuka charitatívnej služby a pomoci proti policajným represiam. Cirkev buduje vlastné semináre, sú tu i katolícke základné školy. V roku 1991 bola z ideologických dôvodov zatvorená katolícka vysoká škola. Cirkev zakázaná nebola, pretože sú obavy z ľudového povstania; môže teda svoje poslanie vykonávať relatívne slobodne. Katolícka cirkev na Východnom Timore i v Indonézii sa snaží o zmierenie medzi oboma krajinami. Úloha Cirkvi je predovšetkým v snahe o nenásilné riešenie situácie.

Pápež Ján Pavol II. navštívil tento región v r. 1989, čo veľmi pomohlo tunajšej situácii. Katolíkov v ich neľahkej situácii podporuje manilský kardinál Jaime L. Sin i kardinál Edward Bede Clancy zo Sydney. OSN i Vatikán uznávajú Portugalsko ako oficiálneho správcu Východného Timoru. Katolíci na Východnom Timore si veľa sľubujú od podpory amerického Kongresu.

Nový biskup v Hradci Králové

TK KBS - Novým českým arcibiskupom sa v septembri stal Karol Otčenášek (78), ktorý bol doteraz biskupom kráľovohradskej oblasti. Pri slávnostnom akte, ktorý sa uskutočnil v kaplnke sv. Karola Bormejského mu čestné menovanie odovzdal apoštolský nuncius v ČR arcibiskup Giovanni Coppa.

Prvé rakúske katolícke rádio už vysiela

TK KBS - Po tom, čo rakúska vláda zrušila monopolný rozhlasový zákon, ktorý dovoľoval vysielať len štátnej stanici ORF, sa rakúske prostredie súkromných rozhlasových staníc stáva stále pestrejším: rozhlasová stanica „Radio Stephansdom“ začala vysielať 24. septembra (24 hodín denne). Presne o 12.00 hod. viedenský arcibiskup kardinál Christoph Schönborn zahájil vysielenie tejto súkromnej cirkevnej rozhlasovej stanice na frekvencii 107,3 MHz.

Svätý otec prvýkrát naživo na internete

CWN - Príhovor pápeža Jána Pavla II. k pútnikom bol prvýkrát šírený naživo cez internet 15. augusta na sviatok Nanebovzatia Panny Márie. Bol to prvý pokus tohoto druhu, ale v budúcnosti budú vystúpenia Sv. Otca prístupné na oficiálnej internetovej stránke Vatikánu (www.vatican.va), každý štvrtok a nedeľu a aj iné dni. Vatikán tiež oznámil plány vytvoriť priame internetové spojenie s biskupmi po celom svete, ktoré umožní okamžitú komunikáciu a zabezpečí prístup k dokumentom Sv. stolice. Hovorca upozornil, že Cirkev bola v prvej línii pri používaní nových komunikačných technológií aj v minulosti, vrátane knižnice, rádia a televízie.

Blahorečenie A. Gaudího?

Barcelonský arcibiskup vyhlásil, že začne proces spojený s blahorečením svetoznámeho španielskeho architekta Antonia Gaudího. „Je veľa rôznych názorov na nášho génia“, povedal. „Nie je však tak známy Gaudího súkromný a duchovný život.“ Dodal, že jeho diela boli ovplyvnené hlbokou vierou. Gaudí, ktorý zomrel na následky nehody v roku 1926, pracoval posledných 40 rokov svojho života na veľkej, doteraz nedokončenej katedrále Svätej rodiny - Sagrada Familia.

Vatikán ku knihám De Mella

VIS - Kongregácia pre náuku a vieru upozornila, že diela jezuitu Anthonyho De Mella obsahujú časti, ktoré sú v protiklade s katolíckou doktrínou, alebo sa od nej odklňajú. Otec De Mello, ktorý zomrel v roku 1987, napísal množstvo kníh a iných diel. Niektoré boli publikované po jeho smrti. Známe sú knihy Modlitba žaby, Prechádzka po vode a iné. V niektorých častiach skoršej tvorby a vo väčšom rozsahu v neskorších dielach sa dá pozorovať progresívny odklon od základov kresťanskej viery. Kongregácia vyhlásila, že diela často popierajú Božiu osobnú prirodzenosť, božstvo Ježiša Krista a existenciu objektívnej mravnosti. Vyhlásenie kongregácie pre otázky viery končí upozomením, že postoje otca De Mella sú nekompatibilné s katolíckou vierou a môžu spôsobiť vážne škody.

Noví sväti

V 2. 10. pricestoval pápež Ján Pavol II. na 84 hodinovú pastoračnú návštevu Chorvátska. Návšteva vyvrcholila v meste Marija Bystrica blahorečením kardinála Alojza Stepinaca. Sv. Otec nazval kardinála Stepinaca mučeníkom komunizmu, hrdinom Cirkvi a chorvátskeho ľudu. Kardinál Stepinac zomrel v decembri 1960 evidentne na následky otravy uskutočnenej počas väznenia za Titovho režimu. Uväznený bol po tom čo odmietol Titovu požiadavku na oddelenie chorvátskej Cirkvi od Ríma.

Po návrate z návštevy v Chorvátsku, v nedeľu 11. 10. Sv. Otec vzhlásil za svätú Editu Steinovú, karmelitánku, filozofku a konvertitku zo židovstva. Nová svätá bola umučená v koncentračnom tábore v Osviečime.

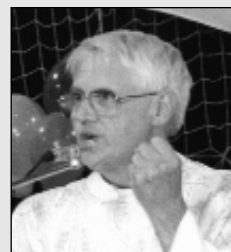
Akadem 98

ND - V dňoch 9.10. až 11.10.1998 sa konalo v poradí už siedme stretnutie akademickej mládeže Slo-

Tri otázky pre P. Alberta van Heckeho SDB, regionálneho radcu pre Východnú Európu

Čo hovoríte na fakt, že na Feste v Žiline sa zišlo takmer 5 000 mladých ľudí, čo fakticky znamená, že tu bol každý tisíci občan našej krajiny?

Je to veľmi veľa. No nie je podstatná kvantita, ale kvalita prítomnosti. Mladí môžu vyžarovať energiu evanjelia. To je sila. Túto silu a energiu evanjelia chceme vyžarovať a komunikovať ako saleziánska rodina aj my.

Pochádzate zo západnej Európy, no zodpovedáte za postkomunistické krajiny Východnej Európy. Ako by ste porovnali tieto dve spirituality?

Ťažko možno porovnávať. Situácia je v oboch častiach Európy dosť rozdielna. Na Západe je veľmi zložitá situácia pri ohlasovaní evanjelia. Tu u vás sa ešte dýcha čistý vzduch, ktorý dovoľuje rozprávať otvorene o evanjeliu. Verím, že to, čo sme my dnes prežívali tu v Žiline, môžeme prežívať aj s mladými na Západe. Sú potrebné vhodné ponuky z našej – saleziánskej strany. Takou ponukou je práve preventívny systém don Bosca, ktorý sa dá inplantovať do každej kultúry, teda nielen do Východnej, či Západnej Európy. Ba práve dnes sa zdá dôležitejším, ako kedykoľvek predtým. Táto pastoračná ponuka preventívneho systému dnes funguje v Rusku, v Afrike, prakticky v ktorejkoľvek časti sveta.

Vo vašom príhovore k mladým ste zdôraznili ako odkaz don Bosca najmä dve vlastnosti: radosť a solidaritu. Ako by ste to rozmenili na drobné?

Radosť sa vždy rodí, keď daruješ seba samého. Milovať zadarmo. Bez toho, aby si niečo očakával, alebo pýtal. A toto je vlastne časť evanjelia. Aj don Bosco to prebral práve odtiaľ. Ako každý svätý aj on sám je nové vydanie evanjelia. Ak naozaj tento dar seba samého je daný zdarma, potom prináša radosť. Solidarita? Evanjelium nás v dnešnej situácii úplne jasne vyzýva k prežívaniu solidarít. Evanjelium nás vyzýva, aby sme v každej krajine videli skutočnú situáciu. A nás saleziánov vyzýva, aby sme si všimli predovšetkým situáciu mladých: z čoho žijú, ako žijú aj v zmysle materiálnom, či ekonomickom. Ved' musíme vedieť, čo potrebujú. Myslím, že nikto z mladých nemôže rásť v živote bez radosť a solidarity. Toto sú dva základné stĺpy pre ľudský a kresťanský rast. Práve toto poslanstvo radosť a solidarity môžu mladí z tohto stretnutia roznášať ďalej. Dúfam, že sa im to podarí.

pripravil Roman Tarina a Jozef Gerber

venska v Banskej Bystrici a na Starých Horách. Tohtoročné stretnutie sa nieslo v duchu témy: „Duch svätý vás naučí všetko“ (Jn 14, 26)

Po piatkovej svätej omši v banskobystrickej katedrále, pokračoval program v sobotu blokom prednášok v aule Univerzity M. Bela. V prvej prednáške sestra Veronika z Komunity blahoslavenstiev rozprávala o škole Ducha Svätého a kresťanstve v živote mladého človeka. Pripomenula aj blahoslavenstvo: „Blahoslavený ten, čo sa vie smiať zo seba, lebo sa dokáže celý život zabávať“. Po krátkej prestávke nasledovala prednáška Pavla Hudáka o partnerských vzťahoch. Vďaka nej sa mohli vysokoškooláci dozvedieť veľa vecí o láske rodičovskej, synovskej a manželskej, ale aj to, prečo napríklad muži chodia do krčmy. Po prednáškach nasledovala sv. omša na Starých Horách. Po návrate do Banskej Bystrice mladých čakal otec biskup Rudolf Baláž, ochotný odpovedať na rôzne otázky. Sobotňajší program bol zakončený kultúrnym programom. Nedelňé predpolednie bolo venované práci v skupinách. Diskutovalo sa o svätosti a o tom, ako sa mladí kresťania môžu stať skutočnými svätcami svojej doby. Stretnutie sa ukončilo záverečnou svätou omšou v katedrále.

Stavbu domov pre bezdomovcov budú musieť odstrániť

TASR - Za účasti ministra životného prostredia SR Jozefa Zlochu, zástupcov štátnej správy a miestnej samosprávy 26.10 v obci Žakovce, okres Kežmarok, prerokovali prípad výstavby troch rodinných dvojdomov, ktoré bez územného rozhodnutia a stavebného povolenia realizuje od júla tohto roku Inštitút Krista Veľkého (IKV), zastúpený správcom tamojšej farnosti Mariánom Kuffom. Podľa starostky obce Kataríny Svitanovej by v týchto domoch mali bývať bezdomovci. Stavba sa realizuje v rozpore so schváleným územným plánom obce, neodsúhlasilo ju obecné zastupiteľstvo a podľa názoru starostky je v rozpore so záujmami obce.

Rokovanie dospelo k jednoznačnému názoru - keďže obec s výstavbou troch dvojdomov nesúhlasí, nie je možné dodatočne takúto stavbu povoliť. Odbor životného prostredia Okresného úradu v Kežmarku nariadi, aby v zmysle stavebného zákona realizátor stavbu odstránil na vlastné náklady.

Korene celého prípadu siahajú do roku 1992, kedy IKV začal v Žakovciach realizovať humanitný projekt. Obec vtedy súhlasila s výstavbou špeciálneho domu pre vozičkárov, následne bolo na stavbu vydané stavebné povolenie a zároveň boli odsúhlasené projekty na rekonštrukciu starej fary. Dom pre vozičkárov IKV nedokončil a v júli tohto roku začal výstavbu troch dvojdomov. Starostka K. Svitanová tvrdí, že obec nie je proti stavbám sociálneho charakteru. Je však proti tomu, aby sa tak dialo v rozpore s platnými zákonmi a záujmami obce. Bližšie o Žakovciach v článku v Teme čísla.

Detské pastoračné centrum aj na internete

TK KBS - Len prednedávnom začalo svoju činnosť Detské pastoračné centrum v Hradišti pri Partizánskom. Centrum vzniklo za podpory nemeckých katolíkov. Obnovený malý objekt - „domček“ - bude slúžiť pre vedúcich detských spoločenstiev na ich vzdelávanie a tvorivú činnosť.

Cieľom práce Detského pastoračného centra je koordinovať činnosť eRka - Hnutia kresťanských spoločenstiev detí s pastoračiou detí vo farnostiach na Slovensku. Svoju činnosť prezentuje aj na internetovej stránke s adresou: www.erko.sk/dpc. Na stránke je možné nájsť námety na detské sv. omše, biblické listy, ponuky DPC, fotoalbum o činnosti eRka.

Požehnanie nového Centra študentskej pastorácie

Lumen / TK KBS - Sv. omšou v kaplnke na Zvolenskom zámku sa 28.10. podvečer začal slávnostný program požehnanie nového Centra univerzitnej pastorácie Emauzských učeníkov. Toto stredisko pre vysokoškoolákov vo Zvolene zriadil k 1. októbru banskobystrický diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž. Za prvého duchovného správcu vymenoval dominikánskeho kňaza Markolína O. Bodnára. Študenti Technickej univerzity vo Zvolene majú na modlitbu, diskusiu, meditáciu, štúdium i prednášky k dispozícii jednu internátnu miestnosť. V mesiaci november prisľúbil účasť na dialógu Mons. Baláž. Ešte pred koncom cirkevného roka sa uskutoční program duchovnej obnovy v trvaní 2- až 3 dní, ako aj ples študentov.

Profesionáli do katolíckych médií

TK KBS - Na Trnavskej univerzite otvorili nový dvojročný študijný odbor žurnalistiky, ktorý je určený absolventom vysokých škôl v rámci celoživotného vzdelávania. Ide o ojedinelý projekt na Slovensku, vďaka ktorému fakulta humanistiky poskytne absolventom rôznych škôl, ktorí chcú pracovať v katolíckych médiách, možnosť rozšíriť si svoje vedomosti v odbore pastorálnej teológie so zameraním na spoločenskú komunikáciu - médiá. Nový odbor vznikol v spolupráci s katolíckou univerzitou v poľskom Lubline a so súhlasom KBS.

Nová encyklika

ČTK/ND - Pri príležitosti 20. výročia svojho pontifikátu vydal pápež Ján Pavol II. v poradí už 13. encykliku *Fides Et Ratio*, ktorou chce varovať, že ľudstvo riskuje uctievaním techniky stratu duše. Upozorňuje v nej, že svet sa pohybuje tak rýchlo, že mnoho ľudí sa už nedokáže zastaviť, aby si položili otázku o zmysle o života. Encyklika hovorí, že ľudstvo musí prijať niektoré pravdy ako využívať morálny relativizmus, v ktorom je odmeňovaný rýchly úspech a hľadanie najvyššej pravdy je odsúvané bokom ako archaizmus. „Ak táto technika nie

je riadená niečím väčším ako len utilitárnym cieľom, potom sa skoro môže prejavíť ako nehumánny a dokonca sa môže stať potenciálnym ničiteľom ľudského plemena," varuje v dokumente pápež. Deň po vydaní v Ríme vyšla encyklika aj na Slovensku vďaka vydavateľstvu Don Bosco.

Sympóziu o inkvizícii.

Dlho očakávané medzinárodné sympóziu o inkvizícii sa konalo 31. októbra v Ríme. Diskusie sa zúčastnilo tridsať odborníkov z rôznych oblastí. Bolo to už druhé sympóziu tohoto druhu organizované špeciálnou vatikánskou komisiou pre prípravu Jubilejného roku 2000. Minulý rok to bola konferencia o kresťanskom pôvode antijudaizmu. Tieto diskusie sú odpoveďou na výzvu Jána Pavla II. o v dokumente Tertio Millenio Adveniente preskúmať svedomie cirkvi. Hlavným cieľom stretnutia bolo zhromaždiť podklady pre ďalšiu diskusiu o inkvizícii a dať ich do správnych historických súvislostí. Ján Pavol II. si želá, aby si cirkev pri vstupe do tretieho tisícročia uznala skutočné chyby, ktoré v dejinách urobila a nie tie, ktoré jej boli a sú tendenčne pripisované.

Rušných 20 rokov.

16. októbra 1998 oslávil pápež Ján Pavol druhý 20 výročie od svojho zvolenia za rímskeho biskupa a hlavu katolíckej cirkvi. Niektoré štatistické údaje, z tohto obdobia môžu byť zaujímavé...263. nástupca sv. Petra je najdlhšie úradujúcim pápežom v tomto storočí a trinástym celkovo. Podnikol 84 apoštolských ciest a navštívil 117 krajín, okrem toho 134 krát cestoval po Taliansku. Vyhlásil 280 nových svätých a 805 blahoslavených. Napísal 13 enciklík, 10 apoštolských exhortácií, 10 apoštolských konštitúcií a 37 apoštolských listov. Zvolal 7 konzistórií a vybral 157 nových kardinálov. 584 sa oficiálne stretol s hlavami štátov a 82 krát s premierni. Zaujímavosťou je aj fakt, že sv. otec osobne zatelefonoval do relácie talianskeho rádia vysielanej pri príležitosti jeho výročia a poďakoval sa sa redaktorovi Brunovi Vespa Za túto reláciu. Prekvapenie to bolo veľké. Vatikánsky hovorca k tomu povedal, že toto je pápež, ktorý nikdy nebol formálny.

Tri otázky pre Mons. Václava Malého, pomocného biskupa Pražskej arcidiecézy

Otec biskup, Váš životný príbeh je dosť dramatický. Najprv kňaz, potom robotník, aktér podzemnej Cirkvi, politický disident, tribún revolučných dní, opäť kňaz a teraz pre zmenu biskup. Čo Vám pomáha zostať sám sebou na tejto životnej húpačke?

Predovšetkým je to moja viera. Nikdy som neodvodoval svoj život od funkcií a služieb, ktorými som bol poverovaný, ale predovšetkým zo živej viery. Ved' akonáhle sa človek začne iba schovávať za svoju funkciu a za svoje postavenie, tak je s ním koniec. Ja chcem len jednoducho naplňať kresťanstvo, chcem byť dobrým kresťanom, a potom môžem byť aj dobrým biskupom.

Niekoľko rokov ste boli v redakčnej rade časopisu AD, určeného mladým veriacim v Čechách. Prežili ste s ním začiatky, detské choroby, rozkvet, ale aj jeho súčasné problémy. Čo by ste na základe tejto svojej skúsenosti mohli odporučiť Novým Dimenziám?

Je treba predovšetkým pravdivo pomenovať všetky problémy, ktorými žijú mladí ľudia. Je to niekedy nepríjemné, často sa pri tom objaví veľa zmätkov, občas aj nejaká chyba. Ale nebojte sa toho. Je vždy lepšie, keď mladí ľudia nájdu informácie o otázkach, ktoré ich pália, na stránkach kresťanského časopisu, než aby si hľadali informácie niekde inde. A hoci sa nie vždy podarí vystihnúť nejakú reportáž, alebo článok, aj napriek tomu by malo cirkevné vedenie zostať veľkorysé. Malo by mať na zreteli predovšetkým to dobro, aby mládež vôbec niekde dostala informácie, ktoré sa veľmi podstatne dotýkajú ich života, hodnôt a postojev.

Napriek tomu, že je česká spoločnosť v podstate ateistická, vo všetkých doterajších pravicových vládoch bolo vždy dosť katolíkov, mnohí dobre známi z disentu (Benda, Kroupa, Píthart, Tigrid, Uhde). Zdá sa, že česká Cirkev sa dokázala lepšie pripraviť na časy demokracie ako slovenská. Aký máte recept na prípravu kvalitných veriacich ľudí do politiky?

Nepoznám na to recept. Ale mám k tomu vážnu pripomienku. Pravdou totiž je, že hoci tie minulé vlády boli vládami, kde bolo pomerne dosť katolíckych ministrov, tak doteraz nie je v Českej republike vyriešený vzťah Cirkvi a štátu. Takže aj keď väčšina z nich sú ľudia dobrí a čestní, bohužiaľ nenašli v sebe toľko sily a odvahy, aby dôraznejšie upozorňovali na túto otázku. Takže s tou prípravou na politiku to nie je tak dobré, ako sa to zdá pri pohľade zvonka.

prípravil Roman Tarina

Ružomerský Kéfas

GOSPELOVÝ HUDOBNÝ FESTIVAL
"Verím Pane '98"
NÁMESTOVO
14. - 16. august 1998

Jana Daňová

Bratislavský Nynot

Opijanie CD-čka skupiny Cred

Riaditeľ festivalu Juraj Drobný v pl

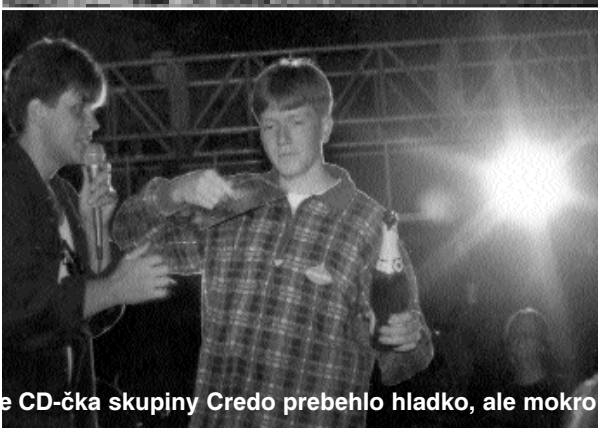
Takto hrajú hviezdy (Miki Mikulčík – Credo)

Jana Daňová

Atlantický Kompromís alebo Kompromisná Atlanta

e CD-čka skupiny Credo prebehlo hladko, ale mokro

yalu Juraj Drobný v plnej permanencii

Slovenský gospelový Senzus – Fredáci Zä-

Ako chutí rozdávanie sa ...

Na prvý pohľad a s dávkou zjednodušenia môžeme povedať, že žijeme v egoistickom svete. Ved' dnes nás na našej modrej planéte žije takmer 6 miliárd. Hoci vedecko technický pokrok priniesol mnoho dobrého, a napriek tomu, že dokážeme vyrobiť dosť potravín pre všetkých, výsledok je katastrofálny. Štvrtina populácie dôverne pozná hlad a tri štvrtiny žijú v chudobe. Európa, Severná Amerika a Austrália žijú v až priveľkom nadbytku a bohatstve. Ide o kontinenty tzv. euroatlantickej, alebo inak kresťanskej civilizácie. Skutočne kresťanskej?! Nepripomínajú bohatého mladíka z evanjeliového podobnenstva, na ktorého Kristus pozrel z láskou, ale ten na jeho slová: „Chod', rozďaj všetko, čo máš a vráť sa ku mne" iba smutne zvesil hlavu, odišiel a už sa nevrátil. Mal totiž veľký majetok. A ako to vyzerá vnútri tejto civilizácie? Aké miesto v nej majú slabí, bezbranní, opustení, chorí, starí, či deti? Odpoveďou sú potraty, eutanázia, starobince, detské „domovy". Zdá sa, že časy, keď Ježiš chodil po Palestíne a liečil chorých, kriesil mŕtvych, sýtil hladné zástupy, či žehnal deti sú už akosi zabudnuté. A tradície prvých kresťanov, ktorí mali spoločný majetok, aby sa z neho starali práve o chorých a biednych sme tiež zrejme bez hlbšej ujmy na našich majetkoch „prežili". Tradičné kresťanské mnohopočetné rodiny, kde dieťa bolo s radosťou prijímaným darom, nahradil model jedno až dvojdetnej a často neúplnej rodiny(?). Starí a chorí sú vytlačení do ústrania, lebo nezodpovedajú dnešným ideálom pekného, mladého, silného a bohatého človeka, vytvoreného TV seriálmi a filmami. O smrti sa zo strachu a pokrytectva nehovorí vôbec.

ritatívne dielo kresťanov, keď aj väčšina neveriacich považuje pôsobenie kresťanov v tejto sfére za nevyhnutné. Jednoducho obetavá láska (z gr. charis) je aj v dnešnom svete našou najcennejšou devízou.

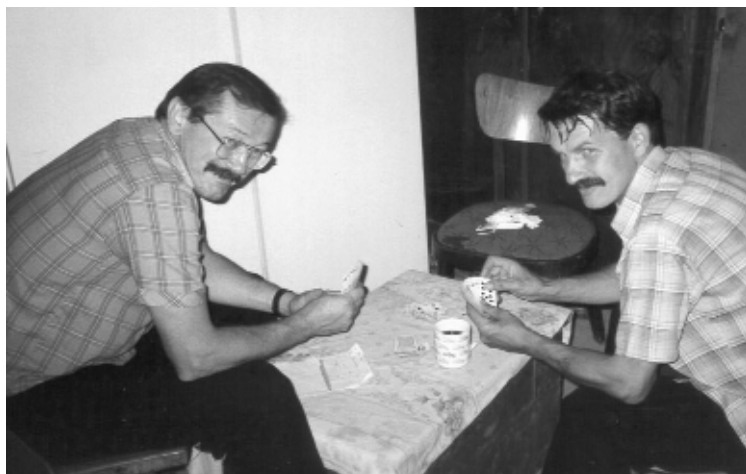
Výzva pre mladých

Dokážu sa vôbec ešte mladí ľudia nadchnúť pre službu bližnému? Dnes, keď sa im ponúkajú úplne iné „lákadlá"? Odpoveď je naozaj prekvapujúca. „Dobrodružstvo" Kristovej lásky a obety je pre mnohých príťažlivé aj dnes. Či už je to komunita sv. Egídia vo veľkej západoeurópskej metropole Ríme, alebo dva inštitúty v malých slovenských dedinkách Žakovce a Radošina. Charizma lásky nemá hraníc. A to, čo sprevádza život a činnosť týchto komunit, je neraz veľkým dôkazom toho, že divy a zázraky sa dejú aj dnes. Každopádne sú všetky tri príklady veľkou výzvou pre mladých ľudí. Výzvou k pomoci, solidarite, a najmä láske. Tieto hodnoty sú blízke väčšine mladých bez rozdielu vyznania. Dá sa za ne „bojovať" rôznymi pochodmi z anti- heslami, rozbíjaním výkladov, bitkami s policajťmi, excentrickým vzhľadom, či náušnicou v uchu. Iní dávajú prednosť službe biednym. Kristus je aktuálnou ponukou pre každého. Preto aj všetky spomínané diela sú otvorené nielen pre novinárov, ale pre každého. Teda nezabudni, keď pôjdeš okolo, neváhaj a zastav sa! Radi ťa prijmu, pohostia a všetko ukážu. Aj ty budeš môcť precítiť ten úžasný zážitok rozdávanie sa. Možno bude výzvou práve pre teba.

Roman Tarina

Čo od kresťanov čaká svet?

Zvláštna otázka, najmä keď si uvedomíme veľmi neprajný až nepriateľský postoj dnešnej laicizovanej spoločnosti. Ale keď si pozrieme výskumy verejnej mienky, zistíme, že takmer 80% respondentov (prevažne neveriacich) si myslí, že Cirkev má svoje miesto najmä v charitatívnej oblasti: v nemocniciach, pri pomoci sociálne slabým, či chudobným. Isteže poslanie Cirkvi je trochu iné. Ale je pozoruhodné, akú hlbokú pečať muselo vŕtať do vedomia celej našej civilizácie 2 000 ročné cha-

Kde začína nádej ...

Spoločenstvo ľudí sekulárneho inštitútu Krista – Veľkňaza sa v Žakovciach snaží vybudovať bezbariérový dom pre telesne postihnutých. Na jeho výstavbu dostal v roku 1992 súčasný farár Maroš Kuffa od o. biskupa Františka Tondru opustenú faru do bezplatného užívania na 99 rokov. S priateľom p. Jánom Bucom začal faru opravovať. Postupne v nej našlo azyl i 50 bezdomovcov, ktorí pomáhajú zrealizovať tento projekt.

Na starej fare v Žakovciach platí tvrdý režim. Každý nový člen tejto komunity po akomsi vstupnom rozhovore s predstavenými inštitútu musí sľúbiť tri veci: nesmie vôbec piť, musí pracovať a nesmie mať problémy so zákonom v občianskom zmysle. Aké sú postihy za nedodržanie tejto dohody? V prípade, že niekto pil, overia si ho na „meráku“ a ak je pozitívny, nesmie spať v tú noc na fare. Smie sa vrátiť, až keď vytriezvie. Druhý „trest“ je kúpa fúrika. Chlapci sa už smiali, že budú na ne písať mená: fúrik Dino 1, Dino 2, Dino 3, ... Niektorí ich totiž majú viac. Ak sa ďalej opakuje, že sa niekto opíja, musí ísť na protialkoholické liečenie a celé ho absolvovať. Po prvýkrát mu všetko vybavila ľudia z inštitútu. Odvezú ho, nakúpia cigarety, hygienické potreby, posielajú balíky. Keď sa chlapec vráti, začínajú s ním odznova. Ale ak opäť začne piť, musí si už sám vybaviť protialkoholické liečenie s podmienkou návratu, že absolvuje celé trojmesačné liečenie a prinesie o tom doklad. To sú postihy. Treba však povedať, že v Žakovciach pristupujú ku každému individuálne. Neexistuje tam jeden meter, pretože každý z chlapcov má za sebou inú minulosť, každý má inú psychiku, každý má iné problémy a to je nutné zohľadniť. Preto niektorí dostávajú viac šanci a niektorí menej, ale každý toľko, aby mu pomohli k jeho rastu.

Nová budova, domov pre postihnutých, bude rozdelená do dvoch častí. Jednu na obývanie pre stálych pacientov, ktorí prídu z ústavov. Budú to i ľudia, ktorých už z inštitútu poznajú. Dvadsať až tridsaťroční ležiaci pacienti momentálne umiestnení v domovoch dôchodcov. Ľudia, ktorí by možno dokázali byť na vozíku, ale nik im ho nedáva, nik s nimi necvičí. Preto sú teraz odsúdení čakať na smrť medzi starými v domove. Druhá časť budovy bude určená na rekreačné pobyty pre pacientov z ústavu z Prešova a z celého Slovenska. Budú sem môcť chodiť spoločne s postihnutými na duchovné cvičenia, prípadne na rekreácie.

Zuzka

Do Žakoviec chodievala medzi inými i jedno postihnuté dievča zo Spiša. Zuzka je postihnutá iba fyzicky. Napriek tomu žije v ústave pre mentálne postihnuté ženy. Prečo? Nevedno. Keď ju však pracovníci z inštitútu po prvýkrát vzali k sebe, bol to pre ňu obrovský zážitok. Po týždni, keď sa mala vrátiť, veľmi plakala a vravela: „Teraz idem z neba do pekla.“ Vtedy p. Ján Buc s ďalšími aktivistami začali proces o navrátenie svojprávnosti Zuzke. Konal sa súd a po vzhliadnutí lekárskeho posudkov dostala v určitej miere svojprávnosť. Od tej doby vždy, ak je možnosť, chodí Zuzka na sviatky do Žakoviec.

Šaňo

V prvom roku opravy starej fary, keď bol Maroš Kuffa ešte v seminári, býval už v Žakovciach prvý bezdomovec. Volal sa Šaňo a vyznačoval sa nesmiernou vynaliezavosťou. Už v tom čase „hospodárili“. Dve kozy, čo dostali do daru, boli začiatkom.

A tak raz prišiel Maroš s Janom na faru a čo nevidia? Na posteli tri tehly, na nich velikánsky hrniec, dnu mlieko a v mlieku žehlička. Keď sa pýtali Šaňa, čo to robil, vravel: „Vieš, vždy pijem od tých kôz len mlieko. Tak teraz som chcel mať tvaroh. No a keď mlieko zohreješ, tak rýchlejšie skysne. Tak som ho zohrievал žehličkou...“

Neskôr dostali i vaňu, ktorú vyradili z biskupského úradu. Keď inokedy prišli na faru, našli vaňu postavenú na tehlách, vedľa nej kopy dreva a pod vaňou pahreba. A Šaňo hovorí: „Chcel som sa kúpať. Tak som si nanosil vodu, nachystal dreva, založil pod vaňou oheň a poriadne si zakúril. Keď bola voda teplá, vlezol som do nej a prikladal som si.“

Piráť

Piráť je chlap ako hora. Vytetované kresby na rukách, šatka cez oko ... Celým svojim zjavom naháňa ľuďom hrôzu. A práve tento muž je jedným z tých, ktorí urobili najväčší krok vo svojom živote. Pristupuje k sviatostiam, každú nedeľu miništruje na sv. omši v nemocnici (pacienti sa ho už prestali báť).

P. Ján Buc o ňom hovorí: „Raz bolo treba ísť zapatriť cigána v susednej dedine. Keď som s Pirátom prišiel k nemu, pomyslel som si, že býva v trojhviezdičkovom hoteli. Cez strechu bolo totiž vidno hviezdy. Tento cigán žil vo veľmi biednych podmienkach. Niekoľko rokov nemal prané postelné prádlo, skákali po ňom blchy, vši a všetka možná háväd'. My sme sa ho spýtali, čo mu je a on povedal, že ho bolí noha. Dal som mu dole starú ponožku a on mal na nohe odhnité prsty. Tak sme ho začali prezliekať. Odviezli sme ho v starej oktávke do nemocnice a Pirát mi sám povedal: „Jano, ja ho beriem“. Zobral ho na ruky a sám ho nosil. V nemocnici sme stretli známeho lekára, ktorý nás hneď poslal na chirurgiu. No keď ho uvideli zdravotné sestry, odmietli ho umyť. Vraj nech si ho umyjeme sami. Ja som už umýval na fare chlapcov, ktorých tam máme. Tak sme ho dali do vane a začali

ho umývať. Ale keby ste videli s akou jemnosťou sa Pirát, ten starý basista, do ktorého by už mnohí kopli a nad ktorým by dávno zlomili palicu, začal venovať tomuto človeku. Umyli sme mu hlavu, všetko... A nakoniec sa nás ten starý cigán spýtal, čo je dlžný. Pirát mu na to povedal: „Pomodlite sa za nás dedo.“ Skutočne sa s neuveriteľnou jemnosťou oň staral. No na sestričky bol veľmi zlý. Ja som myslel, že ich tam zbije. Viete, v srdci chce byť veľmi spravodlivý.“

Piráť vyrastal v nefunkčnej rodine. Obaja rodičia boli alkoholici a tento fakt sa podpísal i na ňom. Je však obdivuhodné, aký prístup k nemu zaujímajú ľudia z inštitútu. Ponúkam vám ďalšiu spomienku p. Jána Buca, na ktorej sa všetci môžeme poučiť.

„Keď príde Pirát opitý, býva s ním problém. Všetko by rozbíjal, s každým by sa bil. Vtedy s ním musí niekto byť, inak by bolo zle. A to stojí čas i nervy. Raz, keď som ho už počul sa ako riadne naliaty čaptá domov, pomyslel som si, že ma čaká ďalšia „krásna“ noc. Tak som milého Piráta zobral, sadli sme si a začali sme sa rozprávať. On mi zrazu tým svojim opileckým hlasom povedal: „Jano, ideme sa modliť ruženec a ja sa budem predmodlievať.“ Bol som z toho hotový, ale myslel som si, že je to dobre využitý čas a Pirát sa pri tom aspoň niečo naučí. Odmodlili sme sa vtedy hádam aj dva ružence... Bolo to pekné.“

A ešte jedna skúsenosť: „Ak má Pirát nejaké problémy, rieši ich tak, že sa opije. V ktorýsi večer sa vrátil podgurážený a stále rozprával, že potrebuje peniaze, že pôjde rozbiť nejaký výklad, alebo vykradnúť pokladňu. Ja som ho utišoval, ale on stále otravoval a hovoril, že ide niečo urobiť. Videl som, že mu na tom záleží, tak som sa ho spýtal, na čo potrebuje tie peniaze. A on vraví: „Vieš, vo Svite mám rodinu, ktorej už idú vyprnúť elektrinu, lebo ju nemajú z čoho zaplatiť, nemajú čo dať deťom jesť. Ja im chcem pomôcť.“ Tak som zobral peniaze, ktoré som mal a šli sme v noci o pol jednej do mesta. Keď sme prišli do tej rodiny, videl som, že Pirát vravel pravdu. Tí ľudia naozaj potrebovali peniaze. Vtedy som si opäť uvedomil, aké má dobré srdce. On neváhal mať sám problémy so zákonom a dať sa zavrieť, len aby pomohol tým ľuďom.“

Maťo

Maťo prišiel do Žakoviec pred tromi rokmi. Bolo to práve na Mikuláša a mal iba jednu nohu. Druhú mu už odrezali. Prišiel zanedbaný, zasmradený, bradatý. Hneď v nasledujúci deň dostal vysoké teploty a museli ho odviezť do nemocnice. Tam sa ukázalo, že je nutné amputovať mu i druhú nohu. A tak bol zrazu v Žakovciach prvý vozíčkar bezdomovec.

Maťa ovládala neudržateľná túžba po alkohole. Keď

Prísť sa pozrieť, či priložiť ruku k dielu v Žakovciach môžete vždy. Konkrétnu finančnú pomoc adresujte na účet: Ľudová banka Poprad č. účtu 4310 005 710 / 3100. Adresa: Inštitút Krista Veľkňaza, 059 73 Žakovce 30. Tel., fax: 0968/ 92 180

dostal peniaze, dokázal odkrútiť 15 km na vozíčku zo Žakoviec do Popradu len kvôli tomu, aby si vypil. V zime dokázal spávať v stánkoch na predaj kvetov. Vozík si vtedy odložil vedľa, búdku si vystlal papierom a tak v nej spával. Na faru prichádzal hocikedy opitý. Ľudia z inštitútu mu udelili výnimku. Dostával každý deň „ploskačku“ len preto, aby ostal v Žakovciach a aby oni zachránili ešte ten kúsok zdravia, ktoré mal. Maťo však ani toto nedokázal. Neváhal dokonca i v zime po zaviatej ceste točiť vozík do Popradu. Veľakrát s ním bolo treba začínať. P. Ján Buco o ňom vraví: „Často sme sa v noci rozprávali. Maťo mi tak plačlivo hovoril: „Ja to nevládzem, ja to nevládzem...“ Alkoholizmus je choroba a on ju skutočne nevládal prekonať. Raz sa vrátil asi po mesiaci celý zbiedený, vychudnutý, zarastený, utrpený. Tak som sa ho pýtal, ako mu je. A Maťo: „Zle.“ „Dáš si kávu? Chceš jesť?“ „Nie.“ „A čo chceš?“ „Cigaretu.“ Dal som mu jednu a pýtal som sa ho, čo ho bolí. Povedal, že noha. Nerozumel som tomu. Napustil som vaňu a išiel ho kúpať. Priniesol som mu nové veci, dal som mu dole nohavice a ucítil som hrozný zápach. Ten kýpeť, ktorý mal, mu začal znova hniť. Jeho choroba išla ďalej a ja som už videl, že je to veľmi biedne. Tak som ho hneď zaopatril, vyspovedal. Maťo prijal Pána Ježiša a išli sme do nemocnice. Najskôr ho nechceli prijať, lebo nemal kartičku, znova ju stratil. Bol som mu ju vybaviť a v zdravotnej poisťovni mi povedali, že to už je siedma, tak som im povedal, že to bude posledná. Keď sme opäť prišli do nemocnice, brali ho tam už ako známý kus, lebo mu v priebehu niekoľkých rokov odrezali dve nohy. Prezreli ho a prijali. A on tam už zomrel. Krásne však na tom bolo, že sme chodili za ním do nemocnice, spovedali sme ho, prijímal Pána Ježiša a ja verím, že Pán mu ukázal svoje milosrdenstvo. Veľa vo svojom živote prežil a ukončil ho vo veľkých bolestiach, ale s Ježišom v srdci. Toto bolo krásne.

Je to úžasné, že jeden z nás je už pri Pánovi. A dobré bolo aj to, že chlapi okúsili a mnohí si uvedomili, že nikto tu nie je večne. Tak dostali veľký impulz, aby začali rozmýšľať aj nad svojim vnútram a nad duchovným

životom. Premýšľať o tom, že sa opláti žiť s Kristom, lebo tá večnosť je naozaj večná. A stojí za to sa aj potrápiť. Teraz chlapi hocikedy chodia na svätú spoveď aj raz za tri dni, jednoducho tam vidieť boj. Oni tak veľmi chcú, a sú takí slabí, ale chcú. A Boh veľmi kvituje, keď človek chce. Potom ho požehnáva a dáva mu silu.“

V Žakovciach som dostala neopakovateľnú životnú lekciu. Videla som nesmiernu pokoru, veľkú vieru a obrovskú lásku k tým najbiednejším, ktorými mnohí z nás opovrhujú, ku ktorým sa nechceme znížiť, aby sme sa nepoškvrnili, a ktorých preto radšej zďaleka obídeme. Naš Pán miluje maličkých. Ne snažme sa vyvyšovať nad nich. Mohlo by sa nám stať, že prideme o to najcennejšie, o Jeho lásku.

Viera Krajčovičová

Život na zámku

V súčasnosti akoby sa na Slovensku strácal u mladých ľudí pojem spolupatričnosti a pomoci. Každý (česť výnimkám) sa snaží ísť za vlastnými cieľmi a zabúda na iných. A problémom je aj pomoc niekomu inému. Ešte tak niekomu blízkemu. Ale pomôcť cudzím to už je priveľa. A čo pomoc tým, ktorí sa nedokážu spočiatku postaviť na vlastné nohy? Na Slovensku už existuje viacero projektov zameraných týmto smerom. Pôsobia tu sestry Matky Terezy, ktoré sú zamerané hlavne pre dievčatá, ale aj starších ľudí, rôzne azylové domy, prejavuje sa už aj činnosť Slovenskej katolíckej charity. Ale všetky tieto projekty akoby zabúdali na mladých.

Na ceste medzi Topoľčanmi a Piešťanmi v jednom peknom údolí sa nachádza dedina Radošiná. Túto dedinu preslávilo sice Radošinské naivné divadlo, ale momentálne sa tam nachádza spoločenstvo, ktoré zaujalo viac, hlavne kvôli tomu, že ho vytvárajú mladí ľudia.

V roku 1993 sa v Nitre stretli Branko Tupy a lazarista Rudolf Priedhorský. Páter Rudolf mal skúsenosti z pastorácie, že mladí, ktorí po dosiahnutí 18 roku od-

chádzajú z detských domovov a podobných inštitúcií, nemajú kam ísť. Mnohí si síce zabezpečia budúcnosť, ale mnohí sa dostávajú do azylových domov, alebo ostávajú na ulici. Odtiaľ je už na skok do väzenia. Dospelí k presvedčeniu, že týmto ľuďom by bolo treba pomôcť. Preto založili spolu Komunitu Kráľovnej Pokoja. Členmi komunity sa stali laici, ktorí sa rozhodli pre službu lásky. Jej spiritualita vychádza zo života sv. Vincenta de Paul. Patrónmi sú aj sv. Ján Bosco a sv. Tereza Ježiškova. Otec kardinál Korec komunitu schválil a daroval jej kaštieľ s pozemkami v Radošinej. Postupne sa k nim pridali ďalší a pustili sa do práce. Začali obchádzať detské domovy a snažili sa zachytiť chovancov, ktorí práve z domovov odchádzajú. Po nastahovaní sa do Radošinej, začali obnovovať kaštieľ.

Neskôr obrábali pozemky v jeho okolí a založili menšie hospodárstvo. Postupne k nim prichádzali ďalší a v súčasnosti v kaštieli žije okolo 20 chovancov. Sú medzi nimi takí, ktorí toho prežili veľmi veľa. Bývalí bezdomovci, závislí na alkohole,... Po skončení rekonštrukcie by v kaštieli malo bývať 25 chovancov a 10 členov komunity. V budúcnostikomunita plánuje zriadiť podobné zariadenia v každej diecéze Slovenska.

Život v kaštieli sa začína ráno o šiestej. Pravda len pre členov komunity, ktorí majú spoločné modlitby. Ostatní vstávajú o siedmej. Po modlitbách a raňajkách sa začína pracovný deň. Práca je naozaj dosť. Na poli, pri obnove kaštiela, v kuchyni... Pracujú až do 15:30. Potom majú voľno, ktoré využíva každý po svojom. Spolu navštevujú plaváreň, pomáhajú ľuďom v dedine, ale sa aj zabávajú ako iní mladí ľudia. Jednoducho žijú si ako v jednej veľkej rodine. To je aj cieľom komunity. Ďalšími cieľmi je výchova k zodpovednosti a k láske.

Chlapci sa sem môžu dostať rôznymi spôsobmi. Prvým spôsobom je, že sa ozvú komunite vychovávateľia z detských domovov, alebo zo škôl a odporúčia im niektorých chovancov. Ďalšia možná cesta dostať sa do opatery spoločenstva je, že samotný chlapec vyhladá člena a požiada o prijatie.

Po prijatí sa musí prispôbiť určitým pravidlám života v spoločenstve, ale kedykoľvek ho môže opustiť. Nie je členom komunity. Podieľa sa na jej rodinnom živote. Musí sa zúčastňovať na spoločných modlitbách, ruženci, sv. omši a práci. Svojou prácou si zarába na stravu a ubytovanie no i na svoju budúcnosť. Časť prostriedkov, ktoré si zarobí ide na

stavebné sporenie, ktoré po opustení kaštieľa môže využiť. Treba však pripomenúť, že títo mladí ľudia sú často mentálne narušení, neschopní života v našej „džungli“ 20. storočia. Mnohí prežili v detstve traumy, ktorá v nich zanechala stopy. Iní si po rokoch strávených v detskom domove nedokázali ani natrieť chlieb, či postarať sa o svoju bielizeň. Dalo by sa povedať, že Radošiná je miesto „ďalšej šance“ na vstup do života. Akoby volala: „Ak hľadáš pokoj, lásku a priateľov príď k nám! Dáme ti šancu. Ak chceš, ostaň pri nás, alebo si tu na chvíľu oddychni, načerpaj silu pre život a potom posilnený zaklop na dvere života, že sa hlásiš o svoje miesto.“

Tu sa mladí snažia pomôcť opusteným rovesníkom. Mnohokrát však narážajú na ťažko riešiteľné problémy. Najväčším z nich sú financie. Pomáha im ho riešiť Krajský úrad v Nitre, Biskupský úrad Nitra a niektorí sponzori. Niečo získavajú aj z vlastných polí, ktoré obrábajú. Stále však financie chýbajú.

Čo dodať na záver? Je dosť zarážajúce, že organizácie, zamerané na výchovu, sa venujú mladým len do istého veku. Čo potom? Dokáže sa mladý človek presadiť v živote? Tí, ktorí majú silné rodinné zázemie to dokážu ľahšie. Avšak tí, ktorí sa v minulosti nestretli s láskou a pochopením, sú toho sotva schopní. Pre nich bude druhým domovom ulica, krčma...

*Peter Pašuth
foto: Martina Fabianová*

Komunita svätého Egídia

Andrej Ricardi, zakladateľ Komunity sv. Egídia, o sebe tvrdí, že je „synom šesťdesiateho ôsmeho roku“. Po 30 rokoch od začiatku pôsobenia Komunity v Ríme vám chceme predstaviť jej históriu. História komunity, ktorá priniesla do mesta svojším spôsobom spiritualitu a službu chudobným.

Myšlienka, ktorá mení svet

„Cítil som, že bolo treba zmeniť človeka. Zmeniť seba samého,“ hovorí A. Ricardi. „Ale ako? Jedna z tém, ktorá v škole najviac rozohnila diskusie, bola Cirkev. Pri ktorej si z týchto diskusií ma zaujala jedna myšlienka. Tá myšlienka sa dala vysloviť jednou jednoduchou vetou - Znovu vychádzajme z evanjelia. V tom čase som s vytrvalosťou začal čítať evanjelium a potom celú Bibliu. Ale neustále som si udržiaval určitý odstup od Cirkvi. Bola to táto stará kniha, Božie slovo, ktoré mohlo dovoliť, aby sa človek zmenil. Vedel som, že ak zmeníme človeka, môžeme urobiť revolúciu. Iba noví ľudia môžu stvoriť nový svet.“ Mário Marazziti, Andrejov dlhoročný priateľ, hovorí: „Otázka nebola postavená – „Ako zmeniť spoločnosť?“, ale – „Čo žiada evanjelium, aby sme zmenili v nás, aby sme mohli zmeniť svet?“ Evanjelium znamenalo znovu objaviť Ježiša. Boha, ktorý je láskavý, ale aj náročný. Objaviť teda centrálné miesto Božieho slova v našom živote a dlh voči chudobným, ktorý nám Božie slovo pripomína.“ Andrej ďalej spomína: „V tom čase som dal dohromady skupinu študentov. Po prvýkrát sme sa stretli v oratóriu Nového kostola a dali sme si meno Komunita. Naša Komunita bola založená na evanjeliu, otvorená pre všetkých a so-
lidárna

s chudobnými. To bolo moje obrátenie. Prechod z radikálne individualistickej existencie k spôsobu života, kde je základom spolupatričnosť a prijatie zodpovednosti voči druhým. Prvé stretnutie v miestnostiach Nového kostola malo ako tému uvažovania samoty. Ako vyjsť zo samoty a objaviť druhých.

Chatrče a chlapci z nich

Spoznať svet chudobného predmestia. Chatrče, chlad zimných mesiacov, námaha nájsť si prácu, vôňa rajčinovej šťavy pripravovanej vonku... Andrej spoznal kňaza, ktorý pracoval medzi týmito chudobnými ľuďmi na okraji Ríma pri ceste, ktorá viedla k moru. A tam obavil predmestia. Svet chudoby a ľudí vylúčených zo spoločnosti. „Toto bol Rím predmestia, ktorý som poznal iba z počutia. Odtiaľ pochádzali ženy, ktoré pracovali v domácnostiach. Pracovali v našich vznešených častiach mesta. Tretí svet bol veľmi blízko nás.“ V jednom predmestí, Primavalle, Komunita založila svoje sídlo. Práca dobrovoľníkov medzi chudobnými začala naberať konkrétnu podobu. Navyše si všetky náklady financovali sami. Podujali sa učiť deti týchto emigrantov, ktoré nehovorili po taliansky, a preto mali so školou problémy. „Brali sme chlapcov, ktorí odchádzali zo škôl, pretože viackrát prepadávali a pomáhali sme im v učení. Tak začali chodiť k nám.“ Cítili sme, že treba pracovať ešte viac. Žiť s chudobnými v chatrčiach, budovať spolupatričnosť. Preto začali vznikáť komunity aj na perifériách. Medzi ich členov sa okrem mladých dobrovoľníkov zaradili aj robotníci, mladí nezamestnaní i ženy.

Zrodil sa svätý Egídus

Andrej podstúpil a úspešne zdolal maturitnú skúšku, po ktorej sa zapísal na právnickú fakultu. „Myslel som, že by sa právo mohlo ukázať potrebné pri práci s chudobnými.“ Vidiac ho vracat sa s knihami serióznej náboženskej literatúry sa otec, prezident banky, hneď spýtal matky, či sa Andrej nechce stať kňazom. Manželka pokrčila plecami. Rodinná klíma bola tolerantná, ani príliš náboženská, ani príliš laická, ani antiklerikálna. Periféria mesta bola a je opísaná novinami a televíziou ako miesto prostitútok, zločejov. Títo naozaj existujú. Ale veľký zástup ľudí z rímskej periférie vytvárali tmavé tiché postavy roľníkov z Calabrie, zo Sicílie a z Abruzzu. Na konci šesťdesiatych rokov bolo tých, čo bývali v chatrčiach, bolo viac-menej 100-tisíc. Obyvateľov prímestských štvrtí a panelákov asi 600-tisíc. To bol svet chudobných, na ktorých sa Komunita stále viac viazala. Medzi katolíckymi sa rozšírila pozornosť na pe-

riférie mesta. Cítili potrebu Cirkvi, ktorá by bola prítomná medzi chudobnými, a ktorá by bola Cirkvou chudobných.

V Komunita sa ľudia vymieňali. Boli takí, čo prichádzali a iní zase odchádzali. Andrej si spomína: „Nebol medzi nami žiaden kňaz. Až v roku 1973 prišiel prvý kňaz natrvalo. Volal sa Vincezo Paglia. Jeho prítomnosť medzi nami zohrala dôležitú úlohu. Bol kaplánom jednej farnosti na periférii. Mladý a inteligentný kňaz, ktorý si kládol mnohé otázky, chápal týchto mladých, ktorí chceli nájsť nový spôsob, ako prežívať patričnosť k Cirkvi.“ V určitom momente pocítila Komunita potrebu mať pevné miesto v meste, kde by sa mohla stretávať, aby zjednotila ľudí pracujúcich v rozličných zónach sídlisk. V tom čase už boli prítomní v desiatich sídliskách, kde sa pracovalo v obyčajných domoch. Od príchodu Vincenza sa slávievala aj sv. omša. Vtedy sa začala prejavovať potreba mať jedno trvalé sídlo. Na jeseň roku 1973 sme sa dozvedeli, že v centre Ríma, v starom ľudovom sídlisku na Trastevere, bol jeden opustený kláštor. Patril štátu a Komunita sa tam nasťahovala. Až päť rokov potom sa im podarilo prenajať si ho. Bol to karmelitánsky kláštor s malým kostolíkom zasväteným sv. Egídiovi. Preto Komunita zmenila meno na Komunita sv. Egídia. Toto sídlo sa stalo miestom stretnutí pre skupinky roztrúsené po celom meste. „Sv. Egídius“ sa po určitom čase vyformoval na komunitu laikov, ktorí viedli normálny život ako všetci ostatní, ale cítili sa „pokúšaní Evanjeliom, provokovaní k veľkodušnosti“. V srdci obytnej časti Trastevere sa nachádza i prastará bazilika zasvätená Panne Márii. Komunita sa modlievala v kostolíku sv. Egídia, ale občas používala i Baziliku. Zohnala aj väčšiu jedáleň pre chudobných, ktorá sa stala miestom stretania, výmeny informácií a poradenskej služby pre rodiny s ťažkosťami. „V deň Vianoc po liturgii eucharistie ponúkame veľký obed v bazilike iskriacej od slávnosti, na stolíkoch z trasteverských reštaurácií. Prichádzajú sem osoby, ktoré pravidelne navštevujú našu jedáleň, ale na Vianoce sú pozvaní tiež bezdomovci, cigáni, tí čo žijú sami, chudobní, chorí na AIDS a starí. Vianoce sú ťažkým dňom pre toho, kto je sám a chudobný. Prichádza asi tisíc osôb a všetko je pripravené veľmi ľudsky, aby mohli pocítiť našu srdečnosť...“ Po týchto slovách Andrej komentuje: „Eucharistický stôl a stôl s jedlom pre chudobných: to je Cirkev.“

Monsignor Martini v dome pre chudobných

V roku 1975, keď je ešte rektorom známeho Biblického inštitútu (pozn. preklad.: „Biblikum“ – vedené pátrami Jezuitmi) sa Carlo Maria Martini stretne s don Vincenzom Pagliom a pýta sa ho: „Chcel by som urobiť niečo pre chudobných. Všade ma volajú, aby som prišiel porozprávať o evanjelizácii a o práci na ľudskom prograse. Ale mne toto nestačí.“ Tak večer čo večer Martini začína navštevovať kostolík sv. Egídia.

Don Paglia sa stará o jedného chorého, ktorý býva sám bez pomoci na ulici Via del Moró. Rektor Biblica sa oblečie do „civilu“ a ide ho opatrovať ako hociktorý iný dobrovolník z Komunity. Umýva taniere, zem, upratuje izbu. Ako pracuje trpezlivo počúva výstrelky starkého proti Cirkvi a kňazom bez toho, aby odpovedal. Martini sa stane členom Komunity a zúčastňuje sa kázaní evanjelia núdnym z perifé-

rií. Každú nedeľu celebruje sv. omšu v jednej ex-pizzerii. Tvrdí: „Je to Cirkev, ktorá skutočne začína od začiatkov, v chudobe týchto ľudských situácií, ale tiež s entuziazmom prvých kresťanov.“ V roku 1980 bol zvolený za arcibiskupa Milána. Po 22 rokoch si arcibiskup a kardinál Martini spomenul na tie dni a napísal do knihy Andrea Riccardiho túto reflexnú spomienku: „Spomínam si, ako som v sedemdesiatych rokoch chodil po uliciach Trasteveru a rozmýšľal som nad vtedy existujúcimi ťahanicami (po II. Vatikánskom koncile) medzi tými, čo uprednostňovali prácu pre chudobných, aby transformovali spoločnosť a medzi tými, čo naopak podčiarkovali modlitbu a duchovnosť. Hovoril som si: musí existovať spôsob, ako by sa dali obe zjednotiť. A hľa, zatiaľ čo som premýšľal, videl som jedného mladíka, ktorý si niesol pod pazuchou Bibliu. Povdal som si: „Tu musí byť niečo zaujímavé.“ Vtedy sa mi to nepodarilo odhaliť. Videl som iba, ako zmizol za jednými dverami... Bolo to o nejaký ten mesiac neskôr, keď som vošiel tými dverami do Komunity sv. Egídia a vyzvali ma, aby som si ju pozrel. Odvtedy hodnotím pozitívne túto životnú syntézu, ktorá dáva primát Bohu, modlitbe a počúvaniu Božieho slova, ale súčasne nezanecháva ani konkrétnu a účinnú prácu medzi chudobnými a pozorné štúdium spoločnosti i jej problémov.“ Bolo to naozaj ovocie koncilovej obnovy, ktorá sa pomaly začala uskutočňovať. Postupne svätý Egídius rozšíril svoje vlastné činnosti: ekumenický dialóg, prácu pre pokoj, sledujúc úvodnú myšlienku, ktorú som pred rokmi mohol vyjadriť týmito slovami: „Tu sa naozaj modlia, tu sa sväté písmo berie vážne, tu sa chudobní berú vážne.“

Aj Andrej Ricardi uvažoval nad cestou, ktorú spravila Komunita svätého Egídia a 30 rokov od jej začiatku syntetizuje cieľ Komunity do troch viet: „Navrátiť človeku mesta, ktorý je dieťaťom náhlivosti, stresu a hluku význam modlitby a ticha. Naučiť laika, ktorý je ponorený do materiálneho sveta počúvať Božie slovo. V každodennom živote nájsť priestor pre spolupatričnosť s chudobnými.“

Mladí dnes

„Keď porovnávam dnešok s rokom 1968, zisťujem, že ľudia sú omnoho viac znepokojení. Keď v šesťdesiatych rokoch človek skončil vysokú školu, bol si istý, že nájde prácu. Dnes to tak nie je. Dnes už takmer nepočuť, že by niekto chcel zmeniť svet. No mladí ľudia aj dnes majú osobné i náboženské otázky. Otázky zmyslu. O nich treba diskutovať a odpovedať na ne. Som presvedčený, že každá generácia má svoje bolesti, ale aj svoje možnosti. Chlapec zo sedemdesiatych rokov nachádza skôr to, že treba žiť pre druhých a až neskôr nachádza i duchovnú dimenziu. Dnes je to naopak. Najskôr sa nachádzajú motívácie, osobné hodnoty, potom sa objavuje, že treba žiť pre druhých.“

V tejto našej spoločnosti, kde sa len kričí, v tejto spoločnosti televízie a masovokomunikačných prostriedkov, kde všetci kričia, sa mladí naučili mlčať. Mladí už dnes nekričia. Už nevychádzajú do ulíc, aby kričali. Ale to neznamená, že sú spokojnejší. My sa pýtame, čo chce táto mládež? Ale oni ti to nedajú vedieť priamo. Preto treba nájsť spôsob, ako ich počúvať.“ (Andrej Ricardi)

Jozef Gőnci – *strelecký kráľ*

Tentokrát padol náš výber na športovca. Dlhho, veľmi dlho sme hľadali, pretože tvrdenie, že v športovom kolektíve môže mladý človek veľmi rýchlo podľahnúť pokušeniam tohoto sveta, je zrejme pravdivé. Náš výber nakoniec padol na Jozefa Gőnciho.

Jeho mama o ňom hovorí, že vieru nosí v srdci. Už po finále na olympiáde v Atlante, kde vystrelal historicky prvú olympijskú medailu (bronz), ako sám neskôr povedal, veril, že to bolo Božie požehnanie. Každý z nás hľadá a nachádza Boha niekde inde.

Šport založený na obrovskej láske

Jedným z najhorúcejších kandidátov na titul Najlepšieho športovca roka 1998 bude určite 24-ročný Jozef Gőnci, ktorý popri štúdiu trénerstva na FTVŠ v Bratislave úspešne brázdí svetové strelnice. Tento košický rodák, člen banksobystrickej Dukly, získal ako prvý miestenku na OH 2000 v Sydney a tohtoročné horúce leto mu konečne prinieslo zaslúženú úrodu. Na MS v streleckých disciplínach v Barcelone získal štyri medaily, pričom v kráľovskej disciplíne – ľubovoľnej malokalibrovke 3 x 40 si vystrelal kov najrýchlejší – zlato.

Vzhľadom nenápadný, pokojne pôsobiaci Jozef Gőnci začal s týmto netradičným športom ako osemročný, strieľaním na vrabce počas prázdnin u starých rodičov. „Dedo mal starú vzduchovku, ktorú nám spolu s bratrancom občas

požičal a my sme spolu vystrájali, trochu sme súťažili v strieľaní, a vtedy ma to zaujalo. Na začiatku školského roka som sa prihlásil do streleckého krúžku, ktorý na našej základnej škole viedol, dnes už nebohý pán Kopecký. Začal som práve tretí ročník, keď ma p. Kopecký poslal preč z tréningu, pretože som ešte malý, tenký a neudržal by som v rukách pušku. Nech prídem o rok. A ja som prišiel. Popri streľbe som robil atletiku, stolný tenis, hral futbal. Bol som veľmi hravý. Streľba mi však vyhovovala v tom, že pri nej medzi nami chlapcami vznikla zdravá konkurencia a bol to môj prvý šport, v ktorom som začal súťažiť.“

Jožová výkonnosť postupne stúpala a prichádzali prvé úspechy. Pečať kvality dodal jeho talentu Anton Belák, ktorý je už päť rokov jeho osobným trénerom. Jeho najobľúbenejšou disciplínou je ľubovoľná malokalibrovka 3 x 40, ktorá pozostáva z troch polôh (ľah, stoj, pokľak) a z každej z nich sa strieľa 40 rán. Počet bodov rozhoduje o prvých ôsmich postupujúcich do finále, kde sa strieľa desať finálových výstrelov. „V ľubovoľnej malokalibrovke človek uplatňuje streleckú všestrannosť, je v nej mnoho výstrelov, čo mi vyhovuje, pretože mám natrénované veľké objemy a dokážem sa dobre koncentrovať. Súťaž trvá niekedy až štyri hodiny.“

Na otázku, či to nie je nuda strieľať stále na ten istý terč a kde hľadá motiváciu odpovedal: „Je to ako v každom inom športe. Vo

futbale človek stále kope do lopty, v hokeji triafa do puku, oštepár hádže oštepom. Nie je to nuda. Jednotlivé disciplíny v športovej streľbe majú svoju techniku a tá sa musí dlho trénovať. Mierenie na terč je len jedna etapa počas výstrelu. Popri tom musím urobiť ešte veľmi veľa, aby výsledným „produktom“ bola desiatka. Mojou motiváciou je nastrieľať vo všetkých disciplínach maximálny počet bodov. Šesťstobodová hranica znamená perfektnú koncentráciu pri všetkých výstreloch a tá zatiaľ stále odoláva.“

Po júlovej Barcelone doplnil svoju medailovú zbierku z európskych a svetových šampionátov o 32. trofej a tak zasadol na štyri roky na trón puškárskej svetovej jednotky. Ako si postavil dom s menovkou majstra sveta? „Stojí za tým veľa práce. Ten, kto miluje svoj šport, či už ide o streľbu, basketbal, futbal, toho to nestojí veľa námahy, pretože to robí rád. Dalo by sa povedať, že je to množstvo odriekania, lenže to nie je správny výraz. Niektorí chodí rád na diskotéky, ja som chodil veľmi rád na tréningy. Bol to môj spôsob života, ktorý dodnes pretrváva. Dnes už samozrejme pozerám na všetko reálnejšie. Snažím sa z tej kvantity, ktorú som natrénoval vytrhnúť kvalitu a tomu prispôbujem i tréning. Mať cit v športe je veľmi dôležitá vec. Myslím, že talent nie je nič iné, ako keď porovnáme dvoch ľudí. Ten prvý robí svoj šport naozaj s láskou, zatiaľ čo pre toho druhého je to drina, pretože to robí pre výsledky. Šport musí byť založený na obrovskej láske, lebo inak by človek nedokázal prekonať všetky prekážky, ktoré obnáša.“

Jožovi prajeme okrem športových trofejí aj množstvo víťazstiev v jeho osobnom živote ...

Martina Fabianová

Festa 98

Meno geniálneho talianskeho vychovávateľa don Bosca má už svoj zvuk nielen vo svete ale aj u nás. Napriek tomu, že od jeho smrti uplynie už 110 rokov, jeho nasledovatelia - saleziáni pokračujú v jeho diele ďalej. V 120 krajinách sveta ich dnes pracuje viac ako 38 000. Aj u nás vo viac ako dvadsiatich saleziánskych mládežníckych strediskách - oratóriách, kde nechýbajú ihriská, klubovne, ale ani kaplnky, sa každodenne stretávajú tisíciky detí, mládeže, vysokoškolákov so saleziánmi, aby spolu dokázali prežiť kresťanskú vieru v láske, radošti a solidarite. A to všetko od Bratislavy až po Humenné.

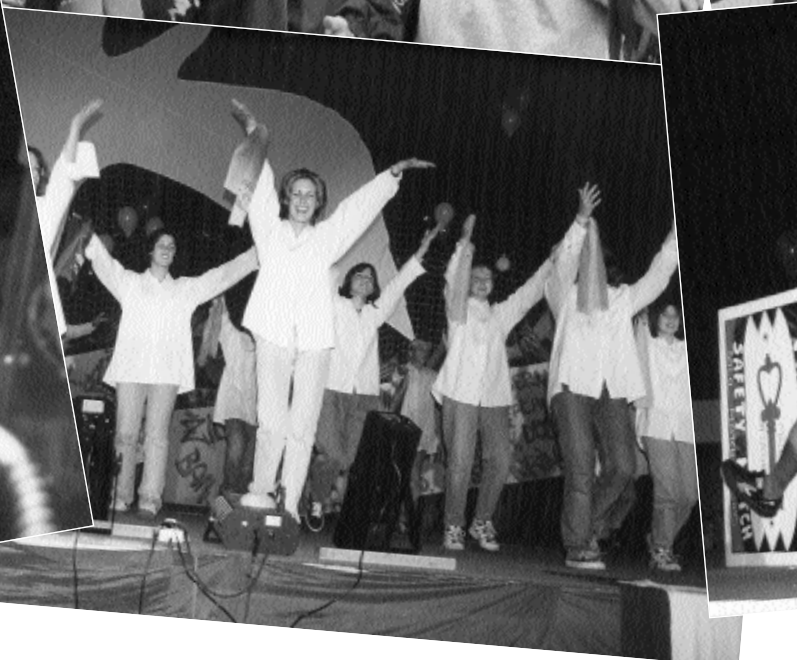
Nádej pre Slovensko

Pred štyrmi rokmi sa zrodila v hlavách mladých myšlienka, že by bolo celkom vhodné zorganizovať veľké spoločné stretnutie všetkých saleziánskych stredísk. Tak sa zrodila Festa (po slovensky sviatok, slávnosť). V roku 1994 sa prvýkrát zišlo v Žiline asi 1 200 mladých ľudí, o dva roky to už bolo asi 3 000 ľudí. Tento rok prišlo 4 300 mladých zo všetkých kútov Slovenska. Všetko sa začalo už v januári prípravou. Každý, kto sa rozhodol na tejto slávnosti zúčastniť, dostal vo svojom stredisku, každý mesiac obálku s materiálmi, o ktorých mladí vo svojich spoločenstvách spolu diskutovali. Navyše každému sa ušla adresa s menom neznámeho človeka z iného strediska, s ktorým si mohol vymeniť pohľadnicu, ale najmä sa s ním stretnúť a zoznámiť na Feste.

Deň „D“ vypukol

v sobotu 19. septembra, keď sa niekoľko tisíc mladých ľudí stretlo na žilinskom námestí Andreja Hlinku, domáci evidentne nič nechápali. Pódium, hudba, transparenty, veľa ľudí, ale nebola to žiadna

pred
mu, l
slezi
ciála
rozho
pobra
ním p
haly
keď n
ba!“
neroi
hladk
kone
hovo
Príto
a soli
Potre
mom
tom
valo
vadlc
spev.
né s
nesk
že F
fekt
bová

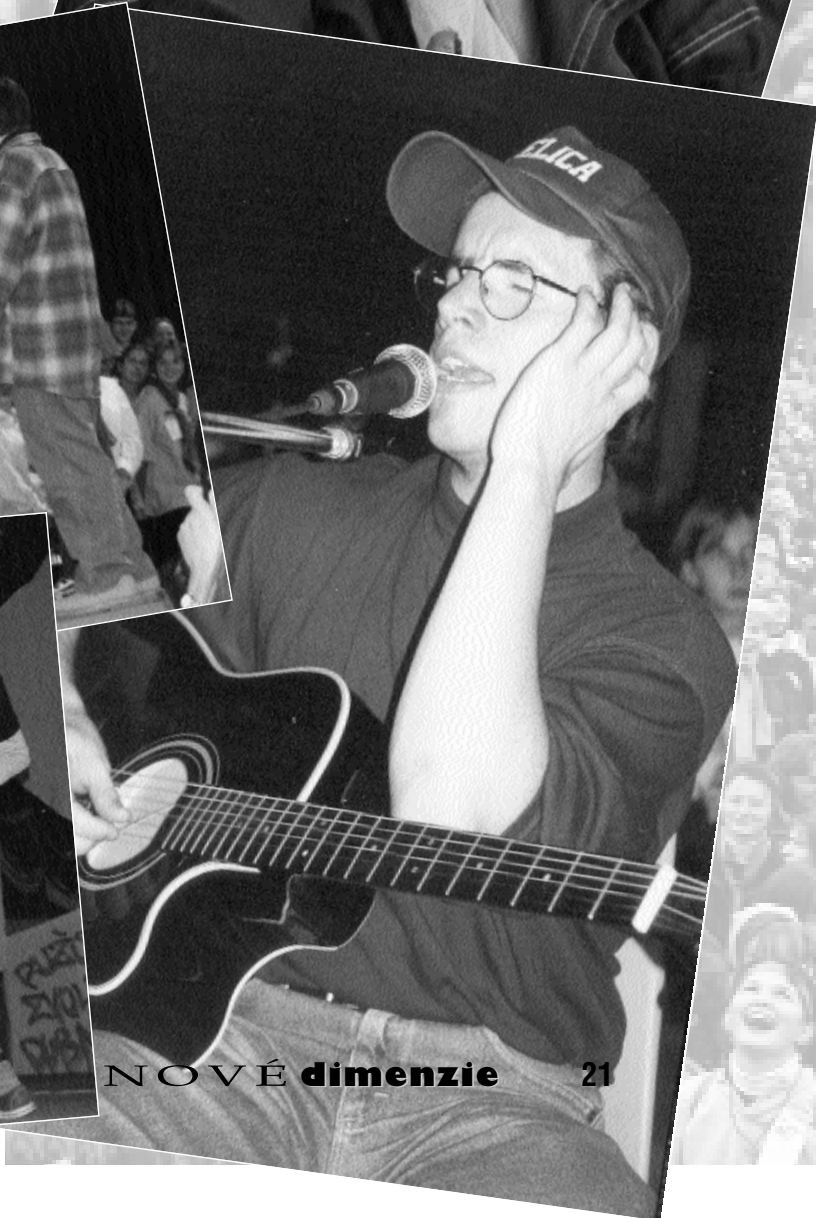

osca má už svoj od jeho smrti upl-
račujú v jeho die-
1000. Aj u nás vo
kách - oratóriach,
enne stretávajú tí-
lu dokázali preži-
o od Bratislavy až

a, že by bolo cel-
etkých salezián-
k, slávnosť). V ro-
o dva roky to už
atkých kútov Slo-
lo sa rozhodol na
mesiac obálku s
u diskutovali. Na-
eka z iného stre-
a s ním stretnúť a

di stretlo na žilint-
tne nič nechápali.
y, veľa ľudí, ale
iadna

predvolebná kampaň politickej strany. Títo mladí ľudia prišli robiť „kampaň“ To-
mu, ktorý je Cestou, Pravdou a Životom. Z pódia zneli spirituály, svedectvá
slezianskych misionárov a misionárok zo Sibíri a Albánska, ako aj od provin-
ciála don Ernesta Macáka. Vytvoril sa priestor aj na neformálne stretnutia,
rozhovory, či raňajky. Vzápätí sme sa na chvíľu rozdelili a tromi cestami sa
pobrali do športovej haly. Každá vetva bola svojim spevom a vystupova-
ním pre „domorodcov“ svedectvom, výzvou, aj pozvaním. Po príchode do
haly nasledovala sv. omša, no tá sa nestihla ani poriadne rozbehnúť,
keď neznámy „dobrodinec“ zavolať do športovej haly: „V hale je bom-
ba!“ Nečakaný voľný čas sa využil na hľadanie svojich „listových“ part-
nerov, na kus reči, obed, či relax na slniečku. Skrátka pohoda. Po pre-
hľadke haly policajtami, ktorí pochopiteľne nič nenašli, sa popoludní
konečne rozbehol spoločný program. Pri sv. omši sa mladým pri-
hovoril radca pre krajiny Východnej Európy P. Albert van Hecke.
Prítomných vyzval, aby v dnešnom svete šíрили don Boscovú lásku
a solidaritu. „Dnešný svet nepotrebuje kresťanov-rádioamatérov.
Potrebuje veľké a silné TV vysielateľe s 24 hodinovým progra-
mom Ducha Svätého. Tými máte byť vy a my saleziáni vám pri
tom chceme pomáhať a sprevádzať vás.“ Po omši nasledo-
valo to, čo si jednotlivé strediská pripravili pre ostatných: di-
vadlo, pantomíma, klauniády, no najmä hudba, tanec a
spev. Radosť dominovala aj na ceste domov. Vlaky boli pl-
né spevu, ba aj tanca. A jej posledné iskierky dohasínali
neskoro v noci, keď už všetci doma zaspávali s pocitom,
že Festa bola vynikajúca, úžasná a per-
fektná, no skrátka bom-
bová!

KRÁL
DÁVIDmuzikál na
slovenský spôsob

Jeseň tohto roku sa nesie v Bratislave v znamení muzikálu. Pražského Drakulu a brnenskú West Side Story dopĺňa Kráľ Dávid, ktorý má svoj pôvod na javisku tunajšej Novej Scény. To čím tento muzikál najviac upúta, je jeho slovenský pôvod. Vďaka autorskému triu – Lubo Horňák (hudba), Jožo Urban (libreto) a Jozef Gombár (réžia) sa podarilo 21. rokov po uvedení Cyrána z predmestia (mimochodom jeho nahrávka sa nedávno opäť objavila v stojanoch hudobných predajní a určite stojí za vypočutie) opäť premeriovať originálny slovenský muzikál.

Biblia nie je trhací kalendár

Fakt, že slovenskí tvorcovia siahli po biblickom námete, nie je vôbec prekvapujúci. Stačí si len uvedomiť obrovský úspech Evanjelia o Márii a Jozefa s jeho zázračným farebným plášťom na Novej scéne, či muzikál Jesus Christ Superstar (JCHS) v pražskej Spirále. Biblické námety aj dnes priťahujú divákov. Je celkom pochopiteľné, že muzikálový žáner si vyžaduje určité úpravy príbehov motivovaných Knihou kníh. Mieru štylizácie však autori neodhadli správne. Väčšina divákov, ktorí aspoň trochu poznajú Bibliu, má celkom oprávnené pochybnosti o pravdivosti charakteru niektorých postáv. Zatiaľ čo muzikálová Betsabe je milujúcou manželkou, ktorá je viac veriaca ako jej manžel Dávid, dokonca sa obetuje za Jeruzalemčanov a dobrovoľne sa vydá do rúk Absolóna (akási kombinácia Rúť a Judity), Kniha Kráľov sa o nej zmieňuje len trikrát: keď sa dobrovoľne podvolí hriechnej žiadosti Dávida, keď ide Dávidovi oznámiť, že s ním čaká dieťa (čo znamená koniec jej manžela Uriáša, lebo inak by ju mohol dať ukameňovať) a tretíkrát keď oroduje u zomierajúceho Dávida za nástupníctvo ich syna Šalamúna na úkor oprávnených Dávidových potomkov. Keďže sa Betsabe zmenila z vypočítavej cudzoložnice na milujúcu a obetavú manželku, musel úlohu zloducha (doslova) prevziať chudák Uriáš. Tento statočný, obetavý vojak a podľa Knihy kráľov hrdina, sa stáva v muzikáli zákerným duchom, ktorý sa túži pomstiť Dávidovi. Načo tieto eskapády?! Mám silný dojem, že pre úspech muzikálu autori potrebovali obsadiť aj ženské hudobné hviezdy či hviezdíčky a na to potrebovali veľkú ženskú postavu. Fakt je, že Biblia (vari s výnimkou Ježišovej matky) takú postavu neposkytuje. Ani to však autorov neospravedlňuje. Veď aj Andrew Lloyd Weber a Tim Rice (autori Jozefa a JCHS) sa vo svojich dielach takýchto „úprav“ nedopustili. A to sú veru iní majstri!

Drvivý nástup mladých

Autori tieto nedostatky však dokázali vykompenzovať v samotnej inscenácii. Výborná hudba, staroveko-súčasný kostýmy, striedne, ale efektne stavby – toto všetko pomohlo sprítniť udalosti staré niekoľko tisíc rokov. A najmä mladí herci a tanečníci, ktorí dostali šancu, dokázali tento príbeh vyzobrať presvedčivo a nadšene. Na NS pripravili tri alternácie – obsadenia: dve sú hosťujúce (hviezdne) a jedno z vlastných sólistov. Prvý rok budú dominovať hostia. Takže aspoň pár slov k nim. V prvej alternácii vynikajú dve súčasné najjagavejšie hviezdy slovenského muzikálu - Katarína Hasprová (víťazka Bratislavskej lýry 97, účinkovala v brnenskej West Side Story, pražskom aj bratislavskom Drakulovi, v pražských Hair, a na NS v Jozefovi) a Peter Slivka (Evanjelium o Márii na NS, košický Cyrano z predmestia a Judáš v pražskom JCHS). Svoje party Betsabe a Dávida zvládajú herecky aj spevácky vynikajúco a suverénne. Ich výkon je zážitkom. V druhej alternácii sú dve veľké prekvapenia. Pozitívnym je Marta Potančoková v úlohe Betsabe. Veľmi citovo a jemne poňatá Betsabe v jej podaní, spolu s príjemným hlasom potešia diváka. Podstatne horšie je to s Dávidom v podaní Doda Dubána. Jeho Dávid je slabý, zúfalý, zakomplexovaný. Aký to rozdiel oproti Slivkovému tvrdému a vznešenému kráľovi! Spevák Tublatanky a Money Factoru dopláca na úplnú absenciu hereckej a pohybovej prípravy. Navyše má aj problémy s niektorými časťami svojho speváckeho partu. Na NS sa zrejme dosť nepoučili s haberovsko-ďurindovskej anabázy... Duch Uriáša patrí Stanovi Kráľovi a Csongor Kassaiovi (RND). Táto postava pôsobila na mňa umelo a nereálne, a keďže sa herci nemali (vzhľadom na biblický podklad) o čo oprieť, napriek ich snahe je tento duch dosť nevyrazný (a to ide vlastne o rozprávača príbehu!). Ďalšou dvojicou postáv, kde mladí naplno presvedčili sú postavy Absolóna, odbojného Dávidovho syna a Jozueho, Dávidovho verného generála. Stano Slovák aj Andrej Štermenský výborne vystihli sebavedomého a vzpurného následníka trónu. Obaja sú výborní speváci, tanečníci aj herci - nádeje slovenského muzikálu. Vojensky strohého a bezvýhradne oddaného Jozueho stvárnil Zbyňo Džadoň a Mojo Caban (RND), ktorý je spevácky asi najsuverénnejším na javisku. Absolvent operného spevu sa veru nezaprie... Vo vedľajších úlohách vodcov jeruzalemskej luzy (zberby) sa predstavili Martin Hudec (Gát) spolu s gospelovou hviezdíčkou Janou Daňovou (Rúť). Pozornosť si zaslúžia aj tanečníci. NS dlhé roky trpela na veľmi „chudokrvný“ výkon baletu. Tentoraz angažovali

mladú tanečnú skupinu Kabaret spolu s jej choreografkou Šárkou Ondrejkovou a urobili veľmi dobre. Už nejde len o balet, ale o plnokrvný scénický tanec, v ktorom sa tanečníci stávajú priamymi účastníkmi deja a partnermi hercov a spevákov. Zaujímavosťou je, že autor hudby - klavésista skupiny Elán Ľubomír Horňák, poveril hudobným naštudovaním Ivetu Viskupovú, ktorá je ďalším gospelovým protagonistom tohto predstavenia (Iveta je dirigentkou slovenských Continental Singers).

Chodte na to, stojí to za to

Pokiaľ poslúchnete túto radu, uvidíte zaujímavé predstavenie v podaní mladých talentovaných hercov, spevákov a tanečníkov, ktoré pripravili mladý režisér, choreografka, dirigentka. Ich vek sa väčšinou začína číslom 2 a u tých niekoľkých tridsiatnikov vek ani nepostrehnete. Už z tohto je jasné, že predstavenie je určené najmä mladým ľuďom, preto sa Kráľ Dávid stal na Slovensku takmer mládežníckym muzikálom v najlepšom zmysle tohto slova.

Roman TARINA

Minirozhovor s Janou Daňovou (postava Rút)

ND: Máš za sebou vydarený rok. Vydala si sólové CD, spievaš na koncertoch účinkuješ v muzikáli. Si spokojná, alebo máš ešte ďalšie plány?

JD: V prvom rade chcem poďakovať Pánu Bohu, že mám okolo seba partiu správnych ľudí. Bez nich by som to nedokázala. Uvidíme, čo sa nám ešte spolu podarí...

ND: Tvoje nové piesne vyvolávajú dojem, že sa z nich vytratilo gospelové poslanstvo...

JD: Moja viera sa prelína celým životom. Nové CD som sa snažila urobiť tak, aby oslovovalo aj veriacich, aj neveriacich. Hľadám cestu, ktorou by som oslovila aj tých, ktorí ešte cestu k Bohu nenašli. Chcem priviesť poslucháčov k tomu, aby hľadali Pravdu, ktorá je v textoch piesní tak trochu zašifrovaná. Kto má srdce na správnom mieste ten ju určite nájde.

ND: Ako hodnotíš svoje účinkovanie v muzikáli Kráľ Dávid?

JD: Muzikál je pre mňa fascinujúca zábava. Je tam spolu všetko, čo mám rada: tanec, spev aj herectvo. Navyše táto divadelná forma dokáže osloviť najširšie vrstvy. Teším sa, že je pôvodný a slovenský, a že práve v takomto muzikáli môžem účinkovať. Moja postava je menšia, ale celkom dôležitá, no aj veľmi náročná. Je totiž tanečno-spevácka. Teda viac tanečná ako spevácka. Takže som si mohla aj z chuti zatancovať.

ND: Čomu by si sa chcela v budúcnosti hlavne venovať: žurnalistike, herectvu, spevu?

JD: Bola by som rada, aby spev bol mojou profesiou, ale aj koníčkom. Robiť profesionálne to, čo ma baví, je najväčší dar. Ale všetko je tam hore v Jeho rukách. Takže modlím sa a uvidím.

Ako vzniklo Sväté Písmo ?

Tieto rozpravy majú ú mnohé b o d y spoločné. To svedčí o tom,

Skôr ako rozanalyzujeme nejaké literárne dielo, pýtame sa ako vzniklo, zaradíme ho do historických súvislostí, sledujeme jeho vznik. Podobne je to pri čítaní Biblie. Pýtame sa teda: Ako vzniklo Sväté Písmo? Koľko rokov to trvalo? Ako vyzerali jednotlivé etapy vzniku? Kto bol autorom, jeden či viacerí?

Starý zákon

I. etapa: dejiny

Súčasný text Svätého Pisma je ovocím práce množstva ľudí, ktorí žili v rozmedzí zhruba 2000 rokov. Písmo ale nie je plodom a výtvorom ľudskej fantázie. Pri prameňoch biblického rozprávania ležia skutočné dejiny, ktoré sa Božím pôsobením stávajú dejinami spásy. Nie je to však história, ako ju poznáme zo stránok školských učebníc. Dejiny, ktorých sa dotýka Biblia, si všímajú Božie pôsobenie a intervencie. Izraeliti si všímali a pozorovali ako ich v každom úseku dejín vedie Boh a zažívali jeho pôsobenie vo svojom živote.

Kľúčovými udalosťami, z ktorých pramení dnešný text Svätého Pisma, sú životné cesty Abraháma (okolo roku 1800 pred Kristom), udalosť vyslobodenia z egyptského otroctva spojená s uzatvorením Zmluvy pod Sinajom (okolo roku 1200 pred Kristom). Obidve udalosti inicioval sám Boh. On povolal Abraháma z Chaldejského Úru a poslal ho do Kanaánu. On mu sľúbil krajinu a v nej potomstvo, ktoré sa nedá ani spočítať. Boh z vlastnej iniciatívy vyviedol Izraelitov a uzavrel s nimi zmluvu. On z nich urobil svoj ľud.

Biblia však nerozpráva dejiny faktu, ako to poznáme v dnešnej literatúre my. Izraeliti žijúci mnoho rokov po historických udalostiach, ich túžia s pomocou Ducha Svätého interpretovať vo svetle udalostí, ktoré prežívajú vo svojej súčasnosti. Potomci Abraháma a tých, ktorí putovali štyridsať rokov po púšti, verili že v ťažkých životných skúškach, ktoré prežíva ich národ môže tak ako to robil Boh ich otcov pomáhať aj im. Je potrebné len vrátiť sa k tomu čo prežívali ich otcovia a teda treba o týchto udalostiach a divoch rozprávať. Robili to stovky rokov počas slávenia paschy a na liturgických zhromaždeniach.

II. etapa

Takto vznikala ústna tradícia, hovoriaca o udalostiach zo života Izraela, ovplyvnená situáciou ľudí, ktorí ju rozprávali. Stopy tohoto prístupu k dejinám svojho národa môžeme vidieť v niekoľkých správach o tej istej udalosti.

že pri ich prameni bola jedna historická udalosť. Rozdiely vznikli pri odovzdávaní tradícií v rozličných podmienkach a historických situáciách. Čítajúc s Božou pomocou, stále nanovo svoje dejiny, si synovia Izraela dávali otázky týkajúce sa všetkých ľudí: Odkiaľ sa tu vzal človek? Čo je zlo a odkiaľ pochádza? Aký je zmysel ľudského života? Ako sa môže človek oslobodiť od zla? Postupne ľudia inšpirovaní Bohom začali na tieto otázky odpovedať, tvoriac ústne tradície o stvorení sveta jediným Bohom, o raji, páde človeka. Tradície, ktoré vznikli neboli plodom ľudskej fantázie. Izraeliti pravdy o Bohu, človeku a o svete „čítali“ vo vlastnej histórii. V rozprávaniach, ktoré tvorili ukázali Boha takého, akého poznali pri svojom štyridsaťročnom putovaní po púšti. Toto neustále prehlbovanie histórie vlastného národa nebolo výlučne ľudským dielom. Proces ktorý opisujeme sprevádzala stále Božia inšpirácia, vďaka ktorej mohli objavovať skutočný zmysel dejín.

Takto vznikli ústne tradície, ktoré si odovzdávali z pokolenia na pokolenie. Postupne ich dopĺňali, spájali, modifikovali. Asi v 12. storočí pred Kristom ich začali zapisovať. V týchto tzv. „malých formách“ zapisovali nielen interpretované dejinné udalosti, ale tiež napríklad takto zaznamenávali pod vplyvom Ducha Jahve skomponované príslovia, myšlienky slávnych mudrcov, v liturgii používané piesne a žalmy. Takýmto spôsobom vznikali didaktické knihy Starého Zákona. Iné časti textov Starého Zákona tvoria zaznamenané zjavenia, videnia, slová a predpovede, v ktorých Jahve prostredníctvom prorokov zjavoval svoju vôľu, napomínal vyvolený národ a povzbudzoval ho k vernosti. Prorocké knihy teda nevznikli odrazu. Najprv sa objavovali „malé formy“, ktoré sa spolu s ústne odovzdanou tradíciou stávali materiálom neskoršie spracovaným redaktormi. Proces, o ktorom je reč, teda ústnu tradíciu a zaznamenávanie tzv. „malých foriem“, môžeme datovať zhruba do rokov 1800 pred Kristom (Abrahám) až 586 – 538 pred Kristom (babylónske zajatie).

III. etapa

Tretou etapou vzniku biblických kníh je definitívna redakcia materiálu. Redaktori po babylónskom zajatí (538 pred Kristom) nespájali jednotlivé formy náhodným spôsobom. Ich cieľom nebolo vytvoriť chronológiu udalosti. Vytvárali celok podľa dobre premyslených plánov, teológie. Ich práca bola zároveň pod vplyvom Božej asistencie. Najskôr bol zredigovaný Zákon (Tora), potom Proroci (Nebiim) a na konci ostatné spisy (Ketubim).

P.B.

Slovinsko – krajina „otrokov“

Krížom kráždžom

Cez letné prázdniny si dovolilo predsedníctvo zrušenia DOM absolvovať zaujímavú cestu do krajiny, kde hovoria po slovensky (my však podľa nich hovoríme po slovački) – áno bolo to Slovinsko. A prečo krajina otrokov? Nuž preto, lebo dieťa sa v slovinštine povie otrok. Slovák tu má pri pohľade na informačné tabule pocit, že otrokárske zariadenie ešte stále neskončilo na smetisku dejín. Krajina to je však pekná, v istých charakteristikách až veľmi blízka Slovensku. Sever lemujú vysoké hory – Julské Alpy (2814 m.n.m.) a na juhu sa zas môžete sľniť na plážach Jadranského mora, či obdivovať krásy jaskýň, ktorých tu je požehnané.

Cieľom cesty bolo viac spoznať organizáciu Mladinski ceh v Ljubljane, prácu saleziánov v Slovinsku a vôbec iné mládežnícke organizácie v tejto krajine. Mladinski ceh je štruktúrou a cieľmi veľmi podobná DOM-ke, veľmi úzko spolupracuje so saleziánmi, pomáha pri organizovaní a financovaní mládežníckych aktivít. Bolo nám prezentovaných niekoľko aktivít tejto veľmi aktívnej organizácie, z ktorých nás veľmi zaujal tzv. „Bus veselja“. Je to autobus prerobený na „oratko“. Vo vnútri je stolný futbal, spoločenské hry, audio, video a niekoľko miest na sedenie. Súčasťou výbavy sú hokejbalové bránky, hokejky a bedmintonové rakety. Tento autobus má presne určené kde, v ktorý deň v týždni je a denne ho navštevuje okolo 60 mladých z okolia pôsobenia. Je to veľmi zaujímavá a účinná forma práce s mladými, vo svete známa

pod názvom „Street work“. Nakoľko u nás takéto nič nie je, zaujímali sme sa i o možnosť vyslať zo pár absolventov Školy animácie na „skusy“ do Slovinska.

Slovinci zdá sa používajú všetky možné dopravné prostriedky na svoju prácu. Ďalším saleziánskym „centrom“ bol totiž železničný vagón, ktorý bol tiež prerobený na oratko umiestnené nie na stanici ale pozor – na lúke neďaleko panelákov. Bolo to jednoduché a lacné „postavenie“ vysunutého centra tento krát však už nie mobilného, keďže kolajnice nikam nevedli (žeby ich vytrhali indiáni?).

Ďalšou zaujímavou akciou bol detský tábor organizovaný saleziánmi. Bol to tábor pre deti z ústavov a z rozpadnutých rodín. Deti sú rozdelené do skupín, ale vo voľnom čase sa po tábore „potulujú“ animátori, ktorí sú zodpovední za jednotlivé sekcie. Jeden má na starosti futbalové ihrisko, iný priestor na hranie, atď. V praxi to znamená, že animátor, ktorý sa stará o gitaru, sa počas celého tábora nevenuje ničomu inému iba hraniu na gitare. Keď niekde viezme program, on „nabehne“ a má za úlohu „roztočiť“ to. Tiež tu je animátor – salezián, ktorý keď vidí, že niekto je opustený, alebo ho niečo trápi, nadviaže s ním nenútený rozhovor a snaží sa ho povzbudiť.

Videli sme tu ešte saleziánsku školu, školu animácie, ale stihli sme i výlet do Julských álp a niekoľko túr. Niektorí sme si neodpustili kúpanie v horských jazerách, dievčatá zasa slnenie pod slovinským slnkom. Návšteva mala pre nás význam hlavne z hľadiska rozbehnutia nových DOM-kárskych aktivít, ako už spomínaný street work, alebo organizácia spoločných výletov a táborov.

Richard Pospíšil

HUDBA

DC TALK

Live in concert: *Welcome To The Freak Show*,

CD a MC, *Fore Front* 1997, 78 min.

Traja chlapíci Toby McKeehan, Kevin Max Smith a Michael Tait známy pod menom DC Talk sa pohybujú po amerických gospelových pódiax už takmer 10 rokov. Za ten čas nahrali 4 albumy, za ktoré získali 2 ceny Grammy a 2 platinové platne. Počty ich predaných CD sa rátaajú v miliónoch kusov a priemerný počet divákov na jednom ich koncerte je väčší, ako počet divákov, ktorí navštívili všetky ročníky našich dvoch najväčších gospelových festivalov trnavského Lumen-u a Verím, Pane dokopy. Dnes sú považovaní za absolútnu špičku v rockovej muzike a to nielen v gospeli. Keď v októbri roku 1995 dokončili svoje album *Jesus Freak*, vyrazili na veľkolepé megaturné „Jesus Freak Tour“. A práve nahrávky z týchto koncertov vydali o dva roky na svojom prvom živom albume. Čo ponúka? 16 výborných piesní, z nich je väčšina z albumu *Jesus Freak* (1995), niekoľko z albumu *Free At Last* (1992) a jedna z *Nu Thang* (1990). Okrem toho je tu aj Beatlesovka *Help!*, ktorou koncert začína a cover verzia jednej skladby od R.E.M. O žánri sa v prípade DC Talk hovorí veľmi ťažko. Sú totiž vynikajúci muzikanti, ktorí

dokážu komponovať a hrať nielen tvrdé hard-rockove nárezy, ale aj klasický rock n roll, grunge, rap, či soul. Chlapci oslovujú publikum nielen svojou hudbou, ale aj textami, či komunikáciou s publikom medzi pesničkami. Práve toto je ich Posolstvo. Posolstvo slušných kresťanov (písmená DC znamenajú – Decent Christian), alebo ak chcete Ježišových bláznov, či poštelcov (toto české slovo lepšie zodpovedá anglickému freak). O kvalite albumu hovorí aj fakt, že tento rok si z L.A. neodniesli cenu Grammy len Madonna, či All Saints, ale jeden zlatý gramofónik sa v kategórii Best Gospel Rock Album ušiel práve za *Welcome to the Freak show* aj chlapcom z DC Talk. A na záver dobrá správa: koncom roka sa môžeme tešiť na ich nový album.

Máire Brennan

Perfect time

CD a MC, *Word Records* 1998, 43 min.

Možno meno tejto speváčky väčšina z vás nič nepovie, ale mnohí určite poznajú írsku skupinu Clannad. Tá ako prvá spojila írsku tradiciu spievanú v galštine, s éterickými vokálmi a zvukmi syntetizérov. Vznikol štýl nazývaný Celtic music, ktorého najznámejším predstaviteľom je dnes zrejme Enya (Máirina mladšia sestra). A práve Máirin hlas dominuje na všetkých 24 albumoch Clannad. Navyše má za sebou aj dva sólové projekty. *Perfect Time* je však jedinečný tým, že je to kresťanský keltický album. Máire je kresťankou už 8 rokov, ale až teraz sa pokúsila vyjadriť svoju vieru, hudobným žánrom, ktorý je často označovaný ako new age. Proti tomu sa Máire ostro bráni: „Celá keltská tematika bola ukradnutá a zneužitá hnutím New Age. Zneužili aj slovo príroda... Ale keltská hudba je preto taká silná a duchovne nabitá, lebo vychádza z kresťanského života Keltov. Práve to je dôvod, prečo sa hrá a počúva už viac ako 1500 rokov. Je v nej kus odkazu sv. Patrika, sv. Ambró-

za, či sv. Brigity, ale aj učencov a misionárov, ktorí hlásali kresťanstvo po celej Európe.“ Album *Jedinečná chvíľa* jej dáva za pravdu. Je to nádherná, pokojná oslava Boha. Prelína sa v nej angličtina s galštinou, vlastné texty so žalmami, Boh s prírodou. „Zvuk Clannad sme vytvorili sami. Počuli sme ho zníť z hôr, údolí, stromov a oceánu. To všetko stvoril Pán.“ – hovorí Máire. Čo môže očakávať od jej nového albumu, mladá generácia, ktorá cíti z keltskej hudby zvláštne duchovno? „Veľa ľudí sa ma pýta, či som druid, gnostik, či čo. Väčšinou ich prekvapí, že som kresťanka. Mnoho poslucháčov sa snaží za tou hudbou nájsť niečo viac. A dúfam, že sa aspoň polovica z nich dostane k jadru - ku keltskej kresťanskej tradícii, k Bohu.“

Ram Adonai

Ram Adonai

CD a MC, *Rosa* 1997, 46 min.

Po vydaní tohto albumu spôsobilá táto plzeňská kapela menšiu revolúciu na českej gospelovej scéne. Podľa počtu koncertov, predaných nosičov, ale aj podľa ankety v časopise *Tón* sa im podarilo zosadiť z piedestálu najobľúbenejšieho, aj najúspešnejšieho interpreta skupinu Oboroh. Čo päťica v zložení Peggy Bečvář, Michal Homolka, Dan Vilášek, Jirka Vinš a Honza Tišer ponúka? Predovšetkým tvrdý hardrockový, miestami až punkový

„nářez“. Plné sály teenagerov na ich koncertoch jednoznačne dokazujú, že zvolili správne oslovenie. Ved' týchto mladých ľudí ťažko dokáže zachytiť „tradičná“ gospelová muzika (folk, Taize, či chvály....). Ram Adonai však chce hlavne evanjelizovať. Takmer všetky texty piesní (autor Michal Homolka) majú pôvod v Biblii, niektoré z nich sú pretransformované do tvrdej súčasnosti (Párty, High society), ale je tu aj protidrogové memento (Trip). Chalani výborne zvládajú svoje nástroje a dominuje najmä Peggyho hlas a Michalova gitara. Nechýbajú ani originálne nápady (začiatok a koniec CD, úvody piesní High Society a Jesus is not dead). Ram Adonai sme mohli vidieť a počuť už aj na Slovensku. Vystúpil v máji na festivale Lumen v Trnave. Pevne verím, že aj na konzervatívnejšie orientovanom slovenskom gospelovom trhu si Ram Adonai našiel a ešte nájde svojich poslucháčov. Tí sa už koncom roka môžu tešiť na nový album Getsemane. Nezabudnite pri počúvaní tohto CD na upozornenie z bookletu: Play it on maximum volume!!!

Credo

Čo ma čaká...

CD a MC, LUX Communication
1998, 50 min.

Konečne! Takto si s úľavou povzdychli nielen členovia skupiny Credo, ale aj stovky ich fanúšikov na au-

gustovom festivale Verím Pane v Námestove. Credo tu totiž predstavilo a pokrstilo svoje „debutové“ CD. Nuž veru dlhých 8 rokov koncertovania Credo, počas ktorých sa títo muzikanti stali doslova inventárom slovenského gospelu, im trvalo, kým sa dopracovali k prvému albumu. A čo nás čaká, keď spustíme CD? 12 piesní, medzi ktorými nechýbajú už známe hity (Čo ma čaká, Mám pár dní, Hlúpa nálada,...) ale aj 6 noviniiek. Okrem jednej má všetky piesne na konte spevák skupiny Miki Michelčik, ktorý väčšinu z nich aj otextoval. Pod 5 piesní sa podpísal Jožo Urban, známy básnik, textár v pop-music a spoluvorca muzikálu Kráľ Dávid. Práve on sa stal krstným otcom tohto albumu. Piesne sú nielen o láske, ale aj o dnešnom svete, jeho uniformite, egoizme, či kríze ideálov. Všetci to veľmi dobre poznáme... Credo v zložení Miki Michelčik (výborný spev a akustická gitara), Rado Kuric (klávesy, spev a vynikajúci frontman na koncertoch), Dušan Kulich (elektrická gitara), Rasťo Kuric (basgitara) a Braňo Jelen (skvelé bicie) ponúka poslucháčom pekný melodický ale aj energický rock, hraný „od podlahy“, jednoducho a bez príkras. Nechýbajú originálne hudobné nápady (konce skladieb Milióny hláv a Ružové okuliare). Credo výborne zvláda živé koncerty a pri ich vystúpení väčšina divákov opúšťa svoje stoličky. Nie že by chceli odísť, oni sa len presunú pod pódium kde veselo „šantia“ a hlučne sa dožadujú ďalšej piesne. Je tam jednoducho „super“ atmosféra. Verím, že tú budete mať aj vy pri počúvaní ich CD. A spoločne s vami dúfam, že na ďalší album nebudeme musieť čakať jednu, či dve päťročnice.

Daniel Hůlka

Mise – speciál k turné

CD a MC, EMI 1998, 74 min.

Jeho cesta k úspechu je ako rozprávka. Pred tromi rokmi neznámy operný spevák, ktorý spieval v mimopražských divadlách, úspešne absolvoval konkurz do nového pripravovaného muzikálu. Mal síce len alternovať, ale keďže hlavná hviezda sa zranila pri nehode, na premiéru nastúpil náhradník. Muzikál mal úžasný úspech, a jeho hlavný predstaviteľ ešte väčší. Za dva a pol roka ho videlo v Prahe viac ako milión divákov a z neznámej tváre sa stala hviezda prvej veľkosti, ktorá pravdepodobne čo nevidieť zosadí z trónu starnúceho Karla Gotta. Reč je o muzikáli Drakula a spevákovi Danielovi Hůlkovi. Za svoj úspech nevďačí len svojmu „éterickému“ zjavu (ktorým boduje najmä u nežnej časti publika), ale najmä svojmu nádhernému hlasu – mäkučkému barytónu. Jeho fantastický úspech na javisku sa pokúsili producenti a autori muzikálu preniesť aj do sveta pop-music. A bol to veľmi dobrý nápad. Pripravili Danielovi 14 piesní - 8 nových (polovicu napísali autori Draculu Karel Svoboda a Zdeněk Borovec) a 6 prevzatých. Ide však o také hity ako Vangelisov Conquest of Paradise (Ráj), či Miserere známe z podania Pavarottiho a Zucherra (Moje Miserere), sú tu aj piesne od Lionela Richieho (Ať láska), Frederica Chopina (Sníh), či Vladimira Cosmu (Děšť, vůz a pláč). Čo je však na al-

bume najzaujímavejšie, sú texty. Nebyť roztopašnej piesne Holky a diabolskej Pán démonů, mohli by sme si myslieť, že ide o gospelové album. Texty piesní Láskou svět spoutej (netrepežlivo čekám, ktorý gospelový zbor si z nej ako prvý urobí svoj hit), Zníť jak zvon polední (vznikla podľa znelky ČT), Moje Miserere, či Ten právě přichozí (silný pro-life text) majú silnejší gospelový akcent, ako väčšina textov našich gospelových interpretov. Z tohto pohľadu ani neprekvapuje, že dva zo štyroch bonusov, ktoré sú na druhom vydaní Mise (to je práve ten „speciál k turné“), sú Dvořákovy Biblické písně a boli nahrané počas série Hůlkových vianočných chrámových koncertov. Môžeme konštatovať, že prienik Daniela na scénu pop-music bol nadmieru úspešný. On má totiž dve veci, ktoré drvivejšie väčšine pop-hviezd chýbajú: nádherný hlas a vie spievať. Dúfam, že nás čoskoro poteší ďalším albumom.

KNIHA

Michael O'Brien

Apokalypsa

Triality 1998, česky, 296 strán

Thriler z cirkevného prostredia? Čo je to za nezmysel?! Ale je to tak. Táto kniha spĺňa všetky kritéria tohto žánru. Je v nej napínavý dej, kriminálne zápletky, nadprirodzené úkazy, tajomstvá minulosti, ale aj vzájomná náklonnosť dvoch ľudí. Navyše autor je katolík a svoju Cir-

kev výborne pozná. Dej je situovaný do súčasnosti resp. veľmi blízkej budúcnosti. Svet stojí pred ďalšou svetlou kapitolou svojej histórie. Jej protagonistom je najmä Prezident federácie európskych národov. Je to schopný, inteligentný, vzdelaný a veľmi obľúbený človek. Cirkev pomaly, ale iste stráca svoje postavenie a dostáva sa na okraj všetkého diania. V takejto situácii je do Vatikánu nečakane povolaný zo svojho tichého kláštora na hore Karmel v Izraeli páter Eliáš. Je to zvláštny muž. Jeho vlastné meno je David Schäffer. Je žid pochádzajúci z Varšavy. Ako chlapec zázrakom prežil holocaust. Po vojne bol žalobcom v Eichenmanovom procese a dosiahol vysoké postavenie v štáte Izrael. Keby nebolo tragédie jeho rodiny, ktorá ho priviedla ku konverzii a do karmelitánskeho kláštora, zrejme by dnes bol prezidentom on. Dostáva od sv. otca zvláštne poverenie. Má ísť za Prezidentom a odovzdať mu pápežovo poslanstvo. Pápež ho totiž pokladá za Antikrista, ktorý má prísť na svet pred koncom vekov. Páter Eliáš sa pokome púšťa do poslania. Na svojej ceste stretá ľudí z rôznych vrstiev: politikov, vedcov, vysokých cirkevných hodnostárov, vizionárov i charizmatikov. Postupne sa však stáva sám obeťou rozsiahleho spriahania proti Cirkvi. A práve keď je na konci svojich síl a pokorený, vtedy sa stáva najsilnejším... Román upúta čitateľa najmä svojou autenticnosťou. V postavách Pápeža a prefektov kongregácii Stato a Dotrino spoznávame Karola Wojtylu a kardinálov Sodana a Ratzingera. Postoj dnešných nadnárodných liberálnych inštitúcií k Cirkvi je nám veľmi dobre známy. A spôsoby mediálnej manipulácie prekvapivo ilustrujú nadpisy vystrihnuté z našich novín a týždenníkov. Viac prezrádzať nebudem. Ale Cirkev je postavená na skale, a nik ju nepremôže, ani keby sa musela vrátiť späť do katakomb. Najmä o tejto nádeji je táto vynikajúca kniha.

Brat

Poliak Krzysztof Zanussi, víťaz ceny Zlatý Lev v r. 1985 v Benátkach za vynikajúce dielo Rok znepokojeného slnka, tentoraz prichádza s filmom Brat nášho Boha.

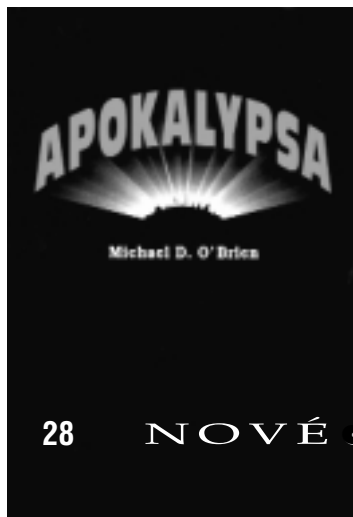
Scenár Zanussiho filmu Brat nášho Boha vznikol podľa divadelnej poémy Karola Wojtylu. Film rozpráva o živote Adama Chmielowského, poľského vlastenca z obdobia vojny s Ruskom v r.1863, ktorý sa potom ako prišiel o nohu, venuje maľbe v aristokratickej spoločnosti a dezertovaným. Po trumatickom stretnutí s „malým otcom“ (Leninim) a mučivých otázkach svojho svedomia, realizuje svoje radikálne kresťanské rozhodnutie vstúpiac do konventu s menom brat Albert. Uskutočňuje milosrdenstvo podľa zákona Lásky a spravodlivosti, až kým nie je zastavený agresiou na Úrade pre cudzincov.

Adam Chmielowský, pozdvihnutý k úcte oltárov r.1989 pápežom Jánom Pavlom II., bol mimoriadnym zjavom, žijúcim v protirečeniach svojej doby.

Autorovi filmu Krzysztofovi Zanussi mu sme položili niekoľko otázok:

Nakoľko formuje teologická citlivosť tvoje rozhodnutia a diela ?

Pravdepodobne ja sám som jej výsledkom. Mojim cieľom v živote je dosiahnuť šťastie a toto sa pre mňa stáva všetkým. Chcem byť šťastným a pochopiť, ktoré okolnosti a rozhodnutia môžu urobiť život lepším a šťast-

nášho Boha

nejším. Treba však dodať, že práve rozhodnutia nám pomáhajú, lebo viera zjavuje pravdu. Ja sa zaujímam o osoby, ich charakteristiky a situácie, v ktorých sa snažím objavovať a skúmať možnosť ľudí, aby sa stali šťastnými.

Nemusia to byť nevyhnutne len úspešní ľudia. Poznám množstvo neurotických úspešných ľudí, u ktorých hľadanie šťastia nemalo úspech. Napríklad, ak by sa mi naskytla možnosť natáčať film o princeznej Diane alebo o Matke Tereze, vybral by som si Matku Terezu. A ak by som bol nútený natáčať film práve o princeznej Diane, pýtal by som sa: V ktorých svojich rozhodnutiach sa zmýlila? Prečo sa stala symbolom utrpenia?

Vo filme Brat nášho Boha sú spravodlivosť a láska často v kontraste.

Autor diela je Ján Pavol II. Ja musím rešpektovať všetky jeho myšlienky. Vo Wojtylovom názore na svet má spravodlivosť ľudský rozmer, zatiaľ čo láska metafyzická. Takže ona má absolútnu prednosť.

Môžeme povedať, že spravodlivosť, o ktorú sa snažíme, sa realizuje. V akej miere?

Myslím, že dnes je tu snaha zameniť svedomie za kódex zákonov. No to je degradácia človeka, pretože on sa musí predovšetkým odvolávať na svoje dobre rozvinuté a fungujúce svedomie.

Tvrdíš, že každý z nás musí hľadať šťastie a že ono sa nachádza aj v skrytom živote. Ale mladí si často zamieňajú úspech so šťastím. Čo je na tom pravdy?

Nepopieram, že úspech by mohol byť jeden z dôležitých prvkov šťastia. Peniaze znamenajú, že sme užitoční, že robíme dobrú prácu, ale existuje aj druhá dimenzia

šťastia. Hlbšia ako úspech. Nachádza sa na duchovnej úrovni lásky, pokoja a čistého svedomia. Ak sa darí skombinovať všetky tieto prvky, vyrastie harmonický človek.

Ako môže dosiahnuť mladý človek túto harmóniu?

Skúmaním sveta a seba samého, vyhýbajúc sa extrémizmu, ale aj vlažnému životu, ktorý nie je schopný človeka pohýňať. Toto sú dve najväčšie nebezpečenstvá pre mladých: prvé zamestnáva až po taký bod, že mladí sa stávajú fanatickými pre hociakú vec, peniaze, úspech či náboženstvo. Ale náboženstvo fanatikov je vždy okypteným, nie plnohodnotným náboženstvom. Druhé nebezpečenstvo privádza mladého človeka do postoja povrchnosti a koho sa zmocní, ten sa stáva podpriemerným človekom.

Vo filme ale aj v živote si veľmi kritický k ideológiám.

Je to pravda. Veľa som trpel pre marxistickú ideológiu. Myslím, že v tomto storočí, ktoré prežilo pád a koniec ideológií, sa príliš preceňoval rozum. On je jeden z nevyhnutých prvkov, ale nemá absolútnu či poslednú hodnotu. Od iluminizmu po dnes sme postavili intelekt na prvé miesto, stratiac pritom z dohľadu harmóniu existencie. Je úžasné, že Karol Wojtyla už pred 50 rokmi vrhol tento varovný výkrik proti hegemonnej moci rozumu a vyušil jeho deštruktívnu moc proti ľudskej harmónii. Chcem pripomenúť, že civilizácia s príliš veľkým mozgom a malým srdcom nie je pre ľudí.

Drahý Krysztof, tento rok sme na festivale v Benátkach videli mnoho filmov. Dejovú líniu v nich tvorí násilie a sex. Čo si o tom myslíš?

Strach mi nenaháňa samotné násilie a sex, ale spôsob akým sa prezentujú. Aj v Shakespeareových dielach boli tieto dva prvky dosť prítomné, no on ich predstavuje spôsobom dostatočne prehĺbeným a ľudským. Dnes sú sex a násilie nehumánne. Toto nám škodí. Nie skutočnosť že existujú. Pretože láska a smrť sú večnými témami umenia každej kultúry a jazyka.

Čím sa zaoberáš v súčasnosti?

Pripravujem veľa divadelných hier, ale aj televíznych programov. Nedávno som nakrúcal pre televíziu cyklus siedmych príbehov o mladých v dnešnom Poľsku. Dúfam, že ich uvidíte aj v zahraničí. Okrem iného realizujem kinematografické projekty v Amerike a vo Francúzsku a tieto mi zaberajú väčšinu času.

Ďakujeme za rozhovor.

Z časopisu Nuove Dimensioni spracoval Jozef Gerber

Vítam vás, ktorí si radi lámete hlavu „zbytočnými“ problémami. Nezabúdajte však, že problém, ktorého riešenie nájdeme teraz, neskôr v živote už poľahky vyriešime. Ved' taký Les zabúdania je navyspytateľný, človek ani nevie ako a už je v ňom. Tak to teda skúste:

Alenka v lese zabúdania

Keď Alenka vošla do Lesa zabúdania, nezabúdala všetko, iba niečo. Často zabúdala, ako sa volá a asi najviac zabúdala, ktorý deň v týždni práve je. Do Lesa chodili tiež Tydliták a Tydlitek. Sú to zvláštne storenia. Jeden z nich každý pondelok, utorok, stredu klame a ostatné dni v týždni hovorí pravdu. Druhý klame vždy vo štvrtok, v piatok a v sobotu, ale v ostatné dni v týždni hovorí pravdu. Alenka ale nemala ani potuchy o tom, ktorý z nich kedy hovorí pravdu a kedy klame. A aby to bolo všetko ešte zamotanejšie, obaja bratia sa tak podobali, že ich Alenka od seba nerozoznala, jedine keď mali svoje límčeky s vyšíťým menom, čo bolo zriedkakedy. Takže pre Alenku to bola situácia veľmi zamotaná. Tu je pár príhod, ktoré Alenka zažila s

Tydlitákom a Tydlitkom.

1. úloha:

Raz Alenka stretla oboch bratov a tí prehlásili:

Prvý: „Ja som Tydliták.“

Druhý: „Ja som Tydlitek.“

Ktorý z nich bol vlastne Tydliták a ktorý Tydlitek?

2. úloha:

V iný deň toho istého týždňa bratia prehlásili:

Prvý: „Já som Tydliták.“

Druhý: „Ak je to pravda, tak ja som Tydlitek.“

Kto bol kto?

3. úloha:

Inokedy bratia prehlásili:

Prvý:

(1) Ja klamem v sobotu.

(2) Ja klamem v nedeľu.

Druhý: Ja budem klamať zajtra.

Aký bol deň?

4. úloha:

Raz Alenka stretla oboch bratov. Prehlásili:

Prvý: „Ak som ja Tydliták, tak on je Tydlitek.“

Druhý: „Ak je on Tydlitek, tak ja som Tydliták.“

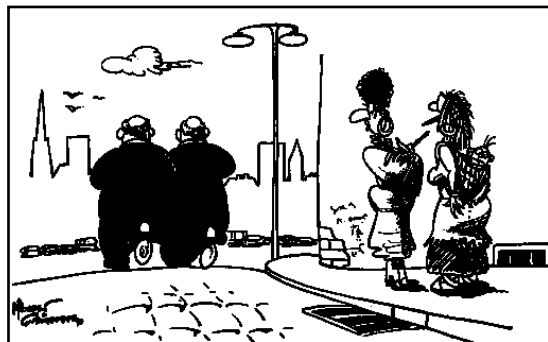
Dá sa určiť, kto bol kto? Dá sa určiť, ktorý deň v týždni bol?

Riešenia z minulého kola:

1. Poklad je pod orechom.
2. Obaja majú rovnaký plat - 99% z nástupného platu.
3. Keď išiel Vševedko k rieke mal 75 korún.

A to je odo mňa nadnes všetko. Čakám na vaše správne odpovede.

Čaute! Vierka.

Po opätovnom zavedení tonzúr stratili ženy záujem o kňazstvo.

Rádové sestry cestovali autom a došiel im benzín. Išli teda do najbližšieho domu poprosiť o pomoc. Hospodár sa rozliadol po dvore a keďže nemal nič lepšie po ruke, vzal nočník a napustil do neho benzín zo svojho auta. Keď potom reholnice prelievali benzín z nočníku do svojho voza, zastavilo pri nich auto, vodič ich chvíľu pozoroval a potom hovorí: „Sestry, vašu vieru by som chcel mať!“

Kňaz si všimol, že jeden z jeho miništrantov stále hovorí o detektívkach, ktoré práve číta.

- „To nič iného nečítaš?“ opýtal sa ho.

- „Nie“, priznal sa chlapec.

Kňaz mu požičal Nový zákon, aby si ho prečítal. Za niekoľko dní sa ho opýtal, ako sa mu páči.

- „Je to veľmi napínavé,“ odpovedal miništrant. „Práve čítam, ako je Ježiš pred Pilátom. Ale nehovorte mi, ako to dopadne!“

Tento infoserwis sme pre vás pripravili podľa [www.stranky.bratislavskej teologickej fakulty \(http://www.frcth.uniba.sk/\)](http://www.stranky.bratislavskej.teologickej.fakulty). Ak máte niečo zaujímavé radi to pridáme.

12.,19.,26. 11. 98 - 19:00 - Cyklus prednášok Naše emócie - Čo s nimi robiť? Prednáša P. Milan Bubák, SVD UPC - Mlynská dolina, BA

14.11.98 - Akcia 620 - akcia s cieľom pomáhať osamelým ľuďom. 9:00 h pred Kostolom Nanebovzatia Panny Márie v Banskej Bystrici, 15:00 h v Spišskej Novej Vsi pred farským kostolom.

26.-29.11.98 - Rajecké Teplice; Sekcia pre mládež Kpl. KBS Vás pozýva na Konferenciu o pastorácii mládeže, na ktorej bude prednášať Mons. Renato Boccardo, predseda Sekcie pre mládež Pápežskej rady pre laikov o špecifikách pastorácie mládeže a osobnosti animátora. Budú predstavené zahraničné modely pastorácie mládeže. Predstavujú sa mládežnícke hnutia a iniciatívy zo Slovenska.

20.-22.11.98 - Festival Haleluja'98, SD Cultus Nivy, Súťažná 18 (kino Nivy), BA organizuje občianske združenie Svetielko

23.11.98 - 18:00 - Sekty a náboženské združenia; Je reinkarnácia skutoč-

nosťou? prednáška Ing. Andreja Boteka; UPC - Mlynská dolina, BA

25.11.98 - 19:00 - Koncert rockovej skupiny Message Memory; UPC - Mlynská dolina, BA

28.11.98 - 19:00 - Prebudenie, DK - Zrkadlový háj, Rovniankova 3, BA

7.12.98 - 17:00 - Praktické prednášky pre katechéty: Vzťahy katechéty k učiteľom a žiakom. Seminár na miestnosť RKFÚ Blumentál, BA

12.12.98 - Prievidza - Nádej, dar Duča - Dom Charity, Sládkovičova 5

19.12.98 - 18:00 - Vianočný Koncert modlitieb a chvál, DK - Zrkadlový háj, Rovniankova 3, BA

28.12.98-1.1.99 - Európske stretnutie mladých - Taizé, Miláno, Taliansko, Cena dopravy: 1500 Sk. Prihlášky a informácie: Bakalari, P.O.Box 62, 950 07 Bratislava 57, tel./Fax: 07/396 622, Uzavierka prihlášok do 28.11.98

11.1.99 - 17:00 - Praktické prednášky pre katechéty: Ako viesť deti k osobnému vzťahu s Máriou. Seminár na miestnosť RKFÚ Blumentál, BA

8.2.99 - 17:00 - Praktické prednášky pre katechéty: Katechéty o Márii pre I. stupeň. RKFÚ Blumentál, BA

21.2.99 - Košice, Mestská hala - Moyzesova ulica; Evanjelizačné stretnutie Komunity Jána Krstiteľa

Výsledky 122. kola Gospelparády rádia Lumen, vysielanej 8.10. (vysielala sa každý štvrtok o 16:00 a reprízu v sobotu o 1:00)

1. **Amy Grant** - If These Walls Could Speak
2. **Credo** - Čo ma čaká
3. **Magdalen** - Soul Child
4. **Lord's band** - Seriólová hitovka
5. **Imperials** - The trumpet of Jesus
6. **Boanerges** - Nové ráno, nový deň
7. **Tony Vincent** - Reach Out

8. **Lenka Bodnárová** - Pre Teba ... Ruľa
9. **Jaci Velasquez** - If This Word
10. **Attack** - Sol' v prachu
11. **Maire Brennan** - The Big Rock
12. **Mimicry** - Brat František
13. **Rick Wakeman** - Stay With Me
14. **Kéfas** - Poklady
15. **DC Talk** - Between You And Me
16. **Kompromis** - Rána v dolinách
17. **Newsboys** - Shine
18. **Ruach** - Vždy malá nádej zostáva
19. **Jacob's Trouble** - Million Miles
20. **Kapucini** - Nevítaný hosť

Zaujímavé WWW adresy katolíckeho sveta na internete:

Lux comunication: www.lux.sk; Stránka katolíckej cirkvy na Slovensku: www.rcc.sk; Nové Dimenzie: www.kaplnka.sk/dimenzie; Rádio Lumen: www.lumen.sk - vysielala aj naživo cez internet;

Bratislavské UPC: www.uniba.sk/~upc; Virtuálna kresťanská kaplnka: www.kaplnka.sk; Seminár sv. Gorazda: www.ksnr.sk; Oficiálna stránka Vatikánu: www.vatican.va; Saleziáni na Slovensku: www.bosco.sk; Americká katolícka televízna stanica EWTN: www.ewtn.com

VŠ Infoservis

Toto nie je kompletý zoznam, sú tu len informácie, ktoré sa nám podarili zozbierať. Ak viete o niečom, čo tu nie je spomenuté a malo by byť, napíšte nám, radi to uverejníme.

Banská Bystrica:

- Vysokoškolská sv. omša v utorok o 18:00 a v nedeľu a prikázaný sviatok o 19:30 v katedrálnej kostole.

Bratislava:

- pondelok 20:00 - vysokoškolská sv. omša v jezuitskom kostole (P. Ladislav Csontos SJ)

- stretnutie podľa fakúlt (info na VŠ sv. omši)

- nedeľa - sv. omše v UPC (Univerzitné Pastoračné Centrum) o 8:00, 11:00 a 22:00, utorok - piatok o 21:30, pred sv. omšou spovedanie

- štvrtok 19:19 - sv. omša pre mladých z internátu EU - Horský park (a nie len pre nich), kostol na Kalvárii

Košice:

- streda, vysokoškolská sv. omša o 19:00 u františkánov

- stretnutie po internátoch

Nitra:

- na internáte UKF je zriadená stála kaplnka (nonstop otvorená)

- sv. omše su v nej v pondelok a utorok o 20:30.

- zodpovedný: Ladislav Tóth SDB

Trnava:

- vš. sv. omša v jezuitskom kostole v stredu o 19:30 (p. Hudáček SJ)

- stretnutie u jezuitov: utorok, štvrtok

- na internáte sú tiež stretnutia

Žilina:

- utorok o 18:30 sv. omša u saleziánov

- 2. sobota v mesiaci duchovná obnova

- v piatok spoločná adorácia v čase 19:30 - 22:30

- stretnutie: pondelok - štvrtok, sobota

- zodpovedný: P. Milan Fulla, SDB, Rajecká 19, Žilina

Žilina - internát Veľký diel:

- sv. omša 20:00

- v ICM stretnutie

- zodpovedný: P. Ladislav Stromček